

309376 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } టెన్ పట్టణము 1918 సం॥ జూన్ నెల 22 వ తేది శనివారము } 70
సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర శ్వేతమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక 20

కాళియుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యాపకవిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజమృతమును, దర్శనీయములగు మహాజనుల కలములను ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు ముద్రపే సిద్ధముచేసి యిందుకులన వలయువారు	
కంటానే (వాసికోను టుచితము,	వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
" ఆంధ్రసంవత్సర " " " " " " " " " " " "	" " 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

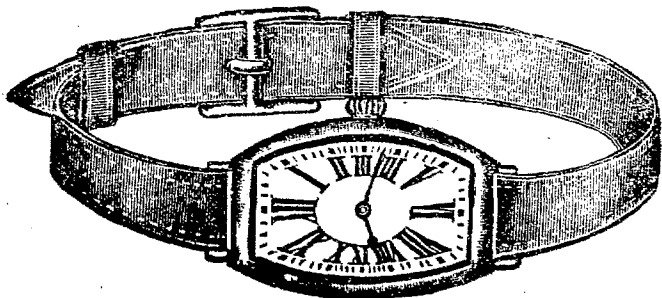
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌషధము

తామరతైలము	గజ్జికీతైలము	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-8 0-6-0	డబ్బీ 1-8 0-4-0	సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి పిథి మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

(1049)

గడియారములు పెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. నమ్మకమైనవి. చాల స్వల్పధరలు. సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయ చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున కుపయోగించు గడియారములు కలవు.

అందఱి వద్దను దొరకగలవు.

ఏజంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్తు శెట్టి అండుకో, ఎస్. ప్లనేసు, మదరాసు.

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖమ్మలు ప్రత్యేకము.

మనోజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యన నాటకము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి పిథి, మదరాసు

సర్వవృద్ధిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మార్కు) 886
దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
సుఖములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండవలసిన హోమోపాథి యుగము. అంగ్ల, మూసాని, దేశీయ, కైద్యులతో పాగడ్రాంచుబడియున్నది. ఎన్ని దినములుంచిగను మందు సుఖముజూపదు. తేలునకు ముత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువయోగించును. కలరాకో 1-8 0-8-0 పొస్తేజి 0-8-0. 1 దళక పొక్క కలరా 5-0-0. పొస్తేజి కలు.

ఒకసారి వ్యాకల్ప రిపింపుకోనవారికి పొస్తేజి ఇవ్వం. తర్జుమకు 100కి 25 రూపాయలు కవిమ నియ్యబడును.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మి 30 వెని, 1.6 కంకటేశ్వరమ్మ పిథి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

AWARDED
GOLD MEDAL 490
IN THE
BARODA EXHIBITION
For its Sweet Lasting & Delightful Smell
TO
THE WORLD-RENOUNDED
OTTO PARASTAN (REGD.)
Therefore, please just try and enjoy.
Prices:— 1 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.
2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0
Sample, Free on sending 3 annas postage stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR
PARASTAN HAIR OIL (REGD.)
Free from mineral oils. Best for the Hair.
Prize Re. 1, and Postage Extra.
Sample, Free on sending 1 anna postage stamp.

The Parastan Perfumery Co.
No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

What is a Myers Pump.
Read the following, and you will know it.
Rev. A. F. A. Nendoerffer, Manager, A. E. L. M. Training School, Rajahmundry, writes on 24th April 1918:—
"I take great pleasure in referring to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well in the A. E. L. M. School Compound.
Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value of our money.
Fresh Stock Just Arrived.
We also carry a large stock of Plows, Sugar-cane, Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.
Write at once for further particulars stating your requirements.
K. B. JOSHI & Co.,
321, Hornby Road, Fort, Bombay

ఇండియాగవర్న మెంటుమొక్క వైనాన్సు డిపార్టుమెంటు.

నం. 1250 - ఎఫ్. సిమ్లా, 1918 సం॥ మే 11 వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రొక్క-రూపముగా వచ్చిన యావత్ మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తము క్రింద, యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెజెస్టీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇవన్నీ,
వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లున్నూ

జారీచేయడము.

అసలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్న మెంటుచారి రివిన్యూలున్నూ ఆస్తిన్నీ హామీగా ఉండును.
1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ వెల:—రొక్కాస్తు కేసికోబడిన ప్రతి రూ॥ 100 వ రూ॥ 100.

ఇట్టి:—సంవత్సరమునకు నూటికి 5 1/2 చొప్పున ఆరేసి నెలల రొక్కపాతీ మార్పు 15 వ తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 వ తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొలం తారీఖునండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు వడ్డీ, పత్రములు కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు తరువాత పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనుగడు పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 14 వ తారీఖు వరకు వడ్డీ, కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేష మైన హక్కులు:—ఇవి మొదట ఇండియా గవర్న మెంటుచారు జారీచేయు ఏకేరి డిక్లరేషన్లు బుణమునకు వడ్డీ లేకుండా ఎక్కువబడియున్న వడ్డీకిని, సవర బుణమునకు యైకము కట్టు ద్వారా కొనుగడు రొక్కమునో సమానముగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో సమాన బుణము అంగీకరించబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అది, యితర కచ్చాడినాక ఆసన్న కట్టకలసిన కేటును నిర్ణయించడము లో గణించబడును. మరియు గానికీ అధికపన్ను (నూబర్ లాక్సు) కట్టదగి యుండును.

సెల్లొఫోన్లకు ఏమాత్రముగానుండునది:—యుద్ధపత్రము లు (ఎ) ఇన్వెన్టరీ (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాట్ల సర్టిఫికేట్ల రూప ముగా (బి) ప్రొవిసరీ నోట్ల రూపముగానో జారీచేయబడు ను. రెడ్యూషన్లు ఇవ్వ మైయడం, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులు, తేరియ (సవరను) పెట్టుకొనికీ చెల్లుబడికల; పత్రములు ఉన్న పక్షం అవ్వలెను, కచ్చులేకుండ పుచ్చుకోవచ్చును.

యుద్ధపత్రములు కొనుగడు, భూమిరూపముగా జారీ చేయబడవలసిన ప్రశ్నలముగా ఉదాహరించి యుండని మొదటి, అది, ఇన్వెన్టరీ (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాట్ల సర్టిఫికేటు రూపముగా జారీచేయబడును.

ప్రొవిసరీనోట్లు, ఆలస్యము కావకుండుటకై మొదట, సాఫ్టువైరంట్ కొద్దిపంపుల పేరు పేరు నోట్లుగా జారీచేయబ డును; అయితే అటుతర్వాత, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులుగా ఎట్టి వియ్యల నోట్లకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనునో వాటిని, ఖర్చులేకుండ, పుచ్చుకోవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు ఒక్కసారి ప్లాట్ల సర్టిఫికేటు జారీచేయబడును.

ప్రొవిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోను గవర్న మెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ॥ 100 గాని మూతలో గుడించిన (పూరా మార్పుగా నుండు) మొత్తములు గాని నిలువగాకల ప్రొవిసరీ నోట్ల రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినవికల,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదేని ఇండియా బ్యాంకింగ్ గాని నిర్వహ్యముగా దరఖాస్తు పెట్టుకోకుండ,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసునకుగాని యే ఆకాంఠెంటు జెనరలుయొక్క యైన లేదా కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసునకుగాని యేదేని గవర్న మెంటు (ప్రెజిడెన్ట్ గాని సబ్ ప్రెజిడెన్ట్ గాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనినవికలను

1918 వ సం॥ జూను 8 వ తారీఖునండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు వీనితో జతపరచబడిన నమూనా (ఎ న మూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, కొనుగడానియొక్క పూర్తిపేరు ను వై వినియమును, వడ్డీ యే (ప్రెజిడెన్ట్ చెల్లించవలసినది) తాను కోరుకో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

గవర్న మెంటు ఆఫీసులవద్దను బ్యాంకులవద్దను ఇన్వెన్టరీ ప్లాట్ల రూపముగా పత్రములు కొనవచ్చును.

2. ఇన్వెన్టరీ ప్లాట్ల రూపముగా యుద్ధపత్రములు, రూ॥ 100 ల లేదా గానినో గుడించిన (పూర్తిమార్పు) మొత్తముల నిలువగాకల, 1918-వ సం॥ జూను 8-వ తారీఖునండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖునకు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన మొదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మొదటను, సరాసరి కలకత్తా పత్రిక బుణము ఆఫీసుకుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దేనియొక్కాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే ఆకాంఠెంటు జెనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకులయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదేని ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్న మెంటు (ప్రెజిడెన్ట్ లేదా సబ్ ప్రెజిడెన్ట్) దరఖాస్తులు వీనితో జతపరచబడిన నమూనా (A నమూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తు దారునియొక్క పూర్తిపేరును వై వినియమును, వడ్డీ యే (ప్రెజిడెన్ట్ చెల్లించవలసినది)

నని తాను కోరుకో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్వెన్టరీ ప్లాట్ల రూపముగా గాని ప్రొవిసరీనోట్ల రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ॥ 25 నిలువ గలవిగా వై నను దానితో గుడించిన (పూర్తిమార్పు 25 ల) మొత్తపు విలువ గలవిగా వై నను, రూ॥ 10,000 ల మొత్తమునకు మించకుండ, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమొదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన మొదటను, సేవింగ్సు బ్యాంకింగ్ పనిచేయు ఏపోస్టాఫీసు వద్దవై నను, 1918-వ సం॥ జూను 8 వ తేదీనుండి 1918-వ సం॥ డిసెంబరు 21 వ తేదీవరకు, కొనవచ్చును. దరఖాస్తులు వీనితో జతపరచబడిన నమూనా (బి. నమూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తు దారునియొక్క పూర్తిపేరును వై వినియమును, వడ్డీ యే (ప్రెజిడెన్ట్ చెల్లించవలసినది) తాను కోరుకో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనవచ్చునవి, పోస్టుల తెలి గ్రాఫుల ఆకాంఠెంటు జెనరలుయొక్క స్వాధీనములో ఉంచబడుటకు కోరబడే యెడల అట్లుచేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పత్రపు మొత్తమును) రొక్కముగాగాని చెక్కు మూలముగాగాని చెల్లించవచ్చును. బ్యాంకులలోపుత్రములను కొని గందర్భముల, ప్రెసిడెన్ట్ బ్యాంకు యొక్క హెడ్ ఆఫీసునకు కొనినపుడు (ప్రెసిడెన్ట్ బ్యాంకు స్క్రెటరీ అందు (ప్రెజిడెన్ట్ పేరటను, ప్రెసిడెన్ట్ బ్యాంకుయొక్క ఒక బ్రాంచివద్ద కొనినపుడు సవర బ్యాంకు ఏదెంటు పేరటను, చెక్కులు వ్రాయబడవలెను. ఒక గవర్న మెంటు ఆఫీసులో గాని ఒక పోస్టాఫీసులోగాని పత్రములు కొను సందర్భములలో చెక్కులు దరఖాస్తు ఏ యాఫీసులకు పెట్టుకొనునో ఆయన పేరట వ్రాయవలెను.

పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బ్యాంకింగ్ దరఖాస్తు దారుని పేరట జవయ్యెయన్న మొత్తములను తీయడము (విశుద్ధాచేయడము) మూలముగా నూడ పోస్టాఫీసులలో (పత్రములకు వైకము) చెల్లించవచ్చును.

ప్రెసిడెన్ట్ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా (ప్రెజిడెన్ట్ బిల్లులుకూడ, (యుద్ధ పత్రముల క్రయమునకు వైకముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క చెల్లుబడి కాలములో ఇంకను నిలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే విలువలో సంవత్సరమునకు నూటికి 4 వంతున లెక్కకట్టి డిస్కాంటు తగ్గించి అవి రొక్కముగా అంగీకరించబడును.

బ్రోకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారాగాని యుద్ధపత్రములు కొనుటకొనకై రొక్కముగానో చెక్కు మూలముగానో చెల్లింపబడిన యేదేని మొత్తము కొనుగడులో అట్టివారికి నూటికి రూ॥ 0-2-0 చొప్పున (బ్రోకరేజీని) ప్రెసిడెన్ట్ బ్యాంకులు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల యొక్కయు (బ్రోకర్ల యొక్కయు ప్లాంపు (యద్ర) వేయబయండి కరెన్సీ కంట్రోలరునకు గాని యే ఆకాంఠెంటు జెనరలునకు గాని కంట్రోలరునకు గాని యేదేని గవర్న మెంటు (ప్రెజిడెన్ట్ గాని సబ్ ప్రెజిడెన్ట్ గాని దాఖలు చేయబడు యుద్ధపత్రముల కొరకై వ దరఖాస్తుమీద అట్టి బ్యాంకర్లకును (బ్రోకర్లకును నూటికి రూ॥ 0-2-0 ల చొప్పున బ్రోకరేజీ యాయబడును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారాగాని యుద్ధపత్రములు కొనుటకొనకై ఇండియా (ప్రెజిడెన్ట్) రూపముగా చెల్లించబడు ఏదేని మొత్తముమీద (ప్రెసిడెన్ట్ బ్యాంకులచే నూటికి రూ॥ 0-1-0 చొప్పున (బ్రోకరేజీ అట్టి బ్యాంకర్లకుగాని బ్రోకర్లకుగాని చెల్లించబడును.

పోస్టుఆఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు (వచ్చుబడి పన్ను మినహాయించబడినవి.)

రూ॥ 10, రూ॥ 20, రూ॥ 50, రూ॥ 100, రూ॥ 500, కొలుకైనవి. జారీచేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లించవలసినవి.

జారీ వెల రూ॥ 7-12, రూ॥ 15-8, రూ॥ 28-12, రూ॥ 77-8, రూ॥ 887-8.

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు సేవింగ్సు బ్యాంకింగ్ పనిచేసే యేపోస్టాఫీసులలో వైకము ఎప్పుడైనాను కొనవచ్చును. ఏ ఒక మనిషియెను రూ॥ 10,000 లు గరిష్ట మొత్తమునకు మించి ఉండుకొని యుండరాదు.

7 ఆ 5 సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనాను జారీ చేయు పోస్టాఫీసునకు ఈ సర్టిఫికేట్లు, వాటికి మొదట చెల్లించియున్న మొత్తమునకు ఏసందర్భములోగాని తక్కువగా మారు చెల్లుప్రకారము రొక్కముగా మార్చుకోవచ్చును. ఈ వివరములను ఇతర వివరములను ఏ పోస్టాఫీసునకు వై నను తెలిసికో వచ్చును.

ఎల్. డేవిడ్సన్,
ఆఫీసు చీఫ్ సెక్రటరీ.

I

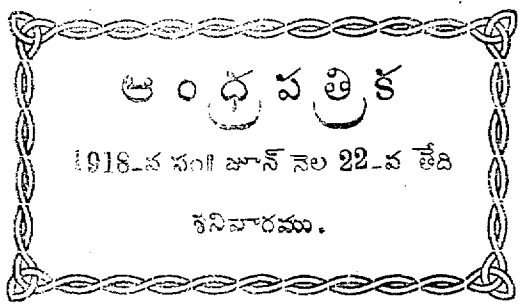
II

[illegible]

విన్నపము.

యధ్యక్షావళి వందు అయిదవయేడు నడచుచున్నది. యధ్యక్షులు త్వరలో ముగియవలయును సూచనలు లేవు. అధ్యక్షులకు పూర్వము రతి 18 0-1-6 నెలగల కాగిత మిచ్చును రతి 18 0-7-6 నెల కవ్యులకునున్నది. కాగితములధర అయిదు రెట్లు పెరిగినది. ప్రీతిమైనను కాగితములు దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. చందాదారులు పాత పత్రికల పత్యులనలనను చందాధనము నందు సగమును తిరిగి పొందుచున్నారు. యధ్యక్షమారంభమైన తరువాతను ఇతర పత్రికలు చందాలను హెచ్చించినను యధ్యక్షులు ముగియవలయు నాసతో నాంధ్రపత్రిక చందా హెచ్చించేయలేదు. ఆంధ్ర పత్రికకు దినపత్రికకు రూ 15-0-0 వారపత్రికకు రూ 2-8-0 నిర్ణయించినచందా స్వల్పముగ నున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులందు పత్రికానిర్వహణము దుర్భరము గాన అత్యధికము నుండియును దినపత్రికకు నెలకు రూ 1-8-0 (సంవత్సరమునకు రూ 18-0-0) వారపత్రికకు సంవత్సరమునకు రూ 3-0-0 చందా ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆంధ్రదేశభిమానులు ఆంధ్రభాషాభిమానులు ఆంధ్రపత్రికాభిమానులు వివరీతపు కఠిన్ముఖులగుచునచి చందాధనము స్వల్పముగ హెచ్చించినను పూర్వమునలెనే యుదారస్వభావమును బూని పత్రికను పోషించుటకు ప్రోత్సాహము.

పత్రికాధిపతి.

హిందూదేశపు భావిదశ

రాజ్యాంగ సంస్కరణము లింకను ప్రకటించబడిపోయినను, ఆంగ్లేయపత్రికల వ్రాతలనుబట్టి సంస్కరణస్వభావము గూర్చి ప్రజల మనములందు సందియ మేర్పడుచున్నది. సందియముల కెడ మిచ్చు వ్రాతలనే గూర్చు తప్పుక తంత్రీమూలకముగ హిందూదేశమున కెరుకకరము చున్నాడు. సర్వవలంతును ఛిరాయుగా రొకప్రక్కను, కర్మనుగా రొకప్రక్కను ప్రజాశయముల గూర్చి ఆంగ్లేయదేశమున వివరితాభిప్రాయముల గలిగించుచున్నాడు. సిద్ధాంతం పక్షమువారి ఆందోళనము ప్రాతఃప్రయోగము. పరిపాలనావిభాగపద్ధతియే హిందూదేశమునకు సరియైనది నని, మ్యాట్టేట్టు మెను పత్రిక ప్రచురించుట, రూట రిడివరకు దెలిపియుండెను. నేటి దృక్పథాద్వారా అబ్జర్వరు అను పత్రిక హిందూదేశపు భావిదశగూర్చి దీర్ఘవ్యాసమును వ్రాసియుంటుంది దెలుపబడినది. హిందూదేశముపై అబ్జర్వరు పత్రికాధిపతి కింత పరిపూర్ణకటాక్షమేల కలిగినది చూడవచ్చునంతయు జనువగ, కారణమును గురించుచున్నది. ఈ పత్రికయు కర్మనుగూర్చి ప్రశంసనీకృతులనున్నది. కాంగ్రెసు విధానమున, పరిపాలనము స్తంభించునని, కర్మను గారు దెలిపిన భయమే, యీ పత్రికయు దెలిపియుండెను. కార్యనిర్వాహకసభలో సగముమంది సభ్యులు ఉద్యోగులును, మిగిలిన సగము ప్రజాసభలచే నెన్నికొనబడిన వారును, ఉన్నంత

మాత్రముచే పరిపాలనమున నిరంతరపోరాటములుండు నని దెలిపిన కర్మనుగూర్చి వారియనుచరులకును, ప్రతిరాష్ట్రమునందును రెండు ప్రభుత్వములుండుటచే, పోరాట మెట్టియులేక పరిపాలనము నెప్పుడొక జరుగునని దెలుపుట కెటుల మనసాపెనో దోచుకున్నది. అబ్జర్వరు పత్రిక సామాన్యముగ ఆంగ్లేయదేశపు తెల్లరు దెలుపు కారణముల సూచించి, ప్రజల యసామర్థ్యమును చాటుచున్నది. విద్యా విహీనులగు జనసామాన్యమునకు తాము సంరక్షణ భారమును వహించుటచే, హిందూదేశమునందు ఆంగ్లేయదేశమువలె వికాసముబాంది, తగిన సామర్థ్యము కెందిన పిమ్మటగాని తాము హిందూదేశ సంరక్షణభారము నణుమాత్రమయినను సడలించజాల మని, అబ్జర్వరు పత్రిక ఉద్ఘోషించు చున్నది. స్వపరిపాలనాభారమును నిర్వహించుటలో, ప్రజలు సామర్థ్యము జూపుకొలదిని, నెప్పుడొక నెప్పుడొక ప్రజల కధికార మొసగుటకు నని, యీ పత్రిక సూచించుచున్నది. ఆంగ్లేయసామాన్యభారమున పత్రికయే మోయుచున్నదేమో తెలియదుగాని, మూగ ప్రజలపై నింత కనికరము జూపిన అబ్జర్వరు పత్రికా వాది, విద్యావిహీనుల సంధికారబంధురమునుండి లేవనెత్తుట కై యంతవర కెట్టి ప్రయత్నముల జేసిరో, ఆ ప్రయత్నము లెంతవరకు విజయము గాంచెనో, యీ పత్రిక దెలుపలేదు. నూటయే బది వత్సరములలో విద్యాభివృద్ధి యింత స్వల్పముగ నున్నపుడు, ప్రజలందరును ఆంగ్లేయులవలె విద్యావంతులగుట కెంతకాలము పట్టునో అబ్జర్వరు పత్రిక దెలుపలేదు. ఆకాల మే తెంచువంతును, హిందూదేశము ధ్యానము చేయుచుండవలెను గాబోలు! అనేక సంవత్సరములవరకును, పరిపాలనాధికారమును భారతీయుల కరము జేయుటకు ఏలుండదనియు, ఎట్టి కలవరమునకును లొంగక, ఆంగ్లేయులు తమ యధికారమును నిలుపుకొనవలయు ననియు, యీ పత్రిక సలహా నిచ్చుచున్నది.

కాని మార్పు అసలే వలదను కోటింగ్ జేరక, యీ పత్రిక తగిన రక్షణోపాయముల దీసికొని కొంత మార్పు గావించక తప్పదని మాత్రము దెలుపుచున్నది. భారతీయుల యాందోళన ముంగ్లేయదేశమునకు బాగుగ ప్రాకనంను వలనను, ప్రతి కూలుర విజృంభణమున కనుకూలా వకాశము లేర్పడి భారతీయుల రాజుభారములు నిషేధించబడుచేతను, హైందవప్రజల దృక్పథము ఆంగ్లేయదేశదృష్టిని తగినంతగ నాకర్షించుట లేదు. ఇలి తము శృంగ్యమయినను, ఆకర్షణముల నన్నిటిని సమకూర్చుటచే కర్మను గారి విధానము ఆంగ్లేయ ప్రజలకు ఉపాధిభూయిష్టముగ నున్నదని గన్పట్టుటలో వింతలేదు. అందలి రహస్యమును ఆంగ్లేయ ప్రపంచమునకు వెల్లడిపరచుటకు భారతీయ నాయకు లెవరిని అవకాశము లేకున్నది. ఇట్టిస్థితిలో మాంటాగూగారు గూడ కర్మనుగారి మార్గమునే ద్రోశినను, ఆశ్చర్యమునకు కారణముండజాలదు. ఇప్పుడయినను, కాంగ్రెసు సాయకులు తమ రాజుభారమును నిలిపివైచినందులకు పశ్చాత్తప్తహృదయు లయ్యెదరని తలంచెదము. రానున్న సంస్కరణముల గూర్చి ఇంగ్లీషు మెనుకత్రికా జోస్యము నిదివరకు బ్రకటించియుంటిమి. అందలి సూచనల స్వభావము పాఠకులకు గోచరించియే యుండును. ముద్రాను మెయిలు పత్రిక ఎట్టి యూహల దెలుపుచున్నదో నిట వివరించెదము.

“మాంటాగూగారి సూచనలలో, కార్యనిర్వాహకసభలో హైందవ సభికులు తొలగింపబడునని యూహింపబడుచున్నది. శాసననిర్మాణ సభకు బాధ్యత వహించు భారతీయ మంత్రులను నియమించుటచే, హైందవ సభ్యులు లేని లోకము పూర్తియగు నని తలపవచ్చును. మాంటాగూ ఛెలముసభ్యుగా నిర్ణయ సూచనను జేసి యుండినను, భారతీయులు కార్యనిర్వాహకసభనుండి తొలగింపబడుదు రని గాని, కార్యనిర్వాహకసభ అసలే దీనివేయబడునని గాని తలంపజనదు.... మాంటాగూగారి సూచనల గూర్చి అనేక వదంతులు దేశమున ప్రబలియున్నవి. ఈ వదంతుల పరిశీలించిన, స్వరాజ్యవాదుల కోర్కెలమాత్రము సంతృప్తి గాంచనని తెలుచున్నది. మాంటాగూగారి యుద్దేశముల గ్రహించిన కొందరు, స్వరాజ్యవాదులీ సూచనలకు తీవ్రప్రాతికూల్యము జూపెదరని, జ్యోస్యము జెప్పుచున్నారు. ఈ సూచనల స్వభావ మెటులున్నను, మంత్రివర్గమువారి యంగీకారమును బడయక పోవుటచే, నయ్యవి యున్నవి యున్నటుల శాసనరూపము దాల్చునని మాత్రము తలంప వీలులేదు. ప్రజల విమర్శనమును పోషించుటకు మంత్రివర్గము వారాయుతులై యుండవచ్చును. కాని, మంత్రివర్గమువారు చేయు మార్పులు ప్రజల విమర్శనము ననుసరించి గావించబడుననుట సందేహాస్పదము. ఇక కొలదిదినములలో సంస్కరణ రహస్యము బయల్పడును. ఇది వరకే సూచనల నకల్లు అధికారుల హస్తముల యందున్నవని తెలుపబడినది. ఇంతకుపూర్వము, హైందవ ప్రముఖు లొకరు, మాంటాగూగారి పక్షమునకు జారినటుల వదంతి వ్యాపించియున్నది. ఇది ఎంతవరకు నిజమో తెలియదు.”

పరిస్థితుల నన్నిటిని పరిశీలించిన, సంస్కరణ సూచనలు ప్రజాశయముల కనుకూలించునటుల గాన్పించవు. ప్రతికూలతక్తు లన్నియు ప్రజాశయములను విఘ్నపరచుట కొక్కమారు గుమిగూడినవి. మే మిదివర కనేకమారులు దెలిపినటుల, ప్రజాశయములకు కొరవడు సంస్కరణములను, హిందూదేశ మంగీకరింప దని ఎత్తెత్తి చాటవలెను. ప్రజల పక్షమునుండి ఎవరు జారినను, భయపడ నవసరము లేదు. ఏ యొక్క ప్రముఖుని వై ఉద్యమవిజయ మార్ధాపడి యుండదు. కాల ప్రవాహ మొకరికొర కాగియుండదు. సంఘశక్తియే గమ్యస్థానమునకు గొంపోవును. ఇప్పుడు ప్రజలలో హైందవలసినది మనోదార్ధ్యత. ప్రజలీ సమయమున ఎండమావుల జూచి నీరని భ్రమింప గూడదు. ఉద్యమవిజయమునకై తమ యావచ్ఛక్తిని వినియోగింపవలెను. స్వల్పసంస్కరణముల నంగీకరింపమని ప్రజలు పట్టుదల జూపుచో, వాటి నెవరును దేశమున బలవంతముగ జొప్పించజాలరు. ప్రజ లే మాత్రము తమ శపథమును సడలించినను, నిరుపయోగకర మగు సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడుటయే గాక, స్వపరిపాలనము నింతత్వరలో పొందుట దుర్లభమును. ప్రపంచము స్వాతంత్ర్య పాతావరణపూరిత మై యున్నది. స్వల్పరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్య నిర్వహణార్థము ఆంగ్లేయదేశము కత్తిమూసినది. ఇట్టి మహా తృప్తి సమయమున స్వపరిపాలనము హిందూదేశమునకు లభించదేని, మున్నుండు లభించుట దుర్లభము. అందుచే ప్రజలు గమ్యస్థానము జేరుటకు, అచంచలమగు విశ్వాసముతో కృషిసల్పిన యడల విజయము ధృవమగుటకు సందియములేదు.

మైసూరు దివానుగారి పర్యటనము :

ప్రజాభ్యుదయము

మైసూరు రాష్ట్ర మన్ని శాఖలయందును సర్వ రాజ్యవృద్ధిని జూపుటకు మంత్ర యగు విశ్వేశ్వర య్యగారి నిరంతరకృషియే కారణమని ఎల్లరకును బెలినవిషయమే. వారు దీసికొనుచున్న శ్రద్ధనిరు నమానము. తుంకూరుజిల్లాలో ఈ పత్తరము ఫిబ్రవరీ, మార్చి నెలలలో వారు గావించిన పర్యటనవృత్తాంతము మా కిప్పు డందినది. పర్యటన కాలమున వారు ప్రజల కష్టనిష్ఠురములగుచు సాకల్యముగ విచారించి ముఖ్యవిషయముల నన్నిటిని పేర్కొనిరి. వాటిని పరిపాలనాశాఖాధ్యక్షులకు, డిప్యూటీ కమిషనరులకు బెలియజేసి వాటిట్ల చర్యదీసికొనవలయు నని కోరిరి. విశ్వేశ్వరయ్య గారు తనిఖీజేయునపుడు మండలాధికారులు హాజరై యుండిరి. తాలూకాముఖ్యపట్టణములే గాక అనేక కుగ్రామములు సయితము, విశ్వేశ్వరయ్య గారిచే స్వయముగ సందర్శింపబడినవి. ప్రతితాలూకా ముఖ్యపట్టణమునందును, తాలూకా ప్రముఖులందరు జేరినసభ యొకటి ఏర్పాటుజేయబడెను. ప్రజలు బెలిపిన విన్న పములనన్నిటి గూర్చి చర్చ జరిగెను. అవియన్నియు శ్రద్ధతో పరిశీలింపబడెను. ప్రజలకొరతలన్నియు, వాటి ప్రాయము ఖ్యతను బట్టి పెద్దవిగను చిన్నవిగను, విభజింపబడెను. వీటినిన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు గ్రంథరూపమున ప్రకటించిరి. ఇక్కార్యము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము, ప్రజలకష్టములనన్నిటిని స్వయముగ విచారించి, వాటిని సాధ్యమయినంతవరకు నివారించుటయే యని మైసూరు ప్రభుత్వము వారు బెలుపుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నములత్యంత శ్రాసునియచులనుటకు సందియములేదు. దివానుగారు సూచనల నొక్కదానినైనను, త్రోసివేయుటకు వీలులేదు. వాటిపై తగినచర్యను ప్రభుత్వోద్యోగులు దీసికొని తీవలయును తామెట్లచర్య దీసికొనినదియు ప్రజలకు తక్కువ డెవలవలయును. ప్రజతాలూకా విషయమై దివానుగారు గుర్తించిన ప్రజాశయములతో బాటు, డిప్యూటీ కమిషనరుగారు బెలిపిన విద్య, పరిశ్రమ, రివిన్యూ మొదలగు ముఖ్యవిషయముల గూర్చి అంకెలుగూడ ప్రచురింపబడినవి.

డిప్యూటీ కమిషనరులు శాఖలవెంబడి యీ సూచనల విషదీసి, తమకును మండలాధికారులకును సంబంధించిన విషయములను తామే పరిష్కరింపవలయు నని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. మిగిలిన విషయములను శాఖాధ్యక్షుల నిర్ణయముకొర కంపవలయును. శాఖాధ్యక్షులు ఏవిషయము నైనను తమ స్వంతబాధ్యతమీద పరిష్కరింప దలచునెడల, ప్రభుత్వమువారి కా సంగతి ఎరుకపరుపవలయును. ప్రతి సూచనను, చివరవరకు యోచించి, అందుపై ఎట్టిచర్య జరిపినదియు, అధికారులు స్పష్టపరుప వలయును. డిప్యూటీ కమిషనరులు సంవత్సరమునకు రెండు మాసాలు, తామేవిషయముల గూర్చి చర్యదీసికొని పరిష్కరించినదియు, మిగిలినవాటిని గూర్చి దీసికొనిన చర్య ఎంతవరకు అభివృద్ధి జూపినదియు బెలుపుచూ నివేదిక మంపుచుండవలయును. పరిపాలనాశాఖాధ్యక్షులపై గూడ నిట్టి బాధ్యతయే గలదు. దివానుగారు గుర్తించిన విషయములను, శాసననిర్మాణ సభ్యులకును, స్థానికసంఘసభ్యులకును, అధికసభా సంఘసభ్యులకును కంపవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. ప్రజాభ్యుదయము గోరువారెల్లరును, తమ కీ విషయమై

తోడ్పడవలయునని ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రజాభ్యుదయమునకై నింతటి శ్రద్ధ దీసికొనుచున్న మైసూరు ప్రభుత్వమువారికి, ఉద్యోగులును ప్రజాప్రముఖులును తప్పక తోడ్పడదని యూహించుచున్నారము. దివానుగారి ముఖ్యవిషయముల గుర్తించిరి. తుమ్మూరు జిల్లా విస్తీర్ణము, జనాభా, వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు, వర్తకము, విద్య మొదలగు విషయముల గూర్చి సంగ్రహముగ బెలిపి, పిమ్మట తాలూకాపట్టణముల గూర్చి వ్యక్తపరచిరి. పట్టణముయొక్కయు తాలూకాయొక్కయు సామాన్యస్థితి, నైస్సర్గిక విషయములగూర్చి మొదట బెలిపి, పిమ్మట తాలూకాకు ముఖ్యమగు కొరత లేవ్వయో, కొలది కొరత లేవ్వయో ప్రజలు విన్నవించిన వాటినుండి నేరి విభజించిరి. పిమ్మట దివానుగారు స్వయముగ గుర్తించిన పరిస్థితుల బెలిపిరి. ఈ సూచనలన్నిటిపై తగినచర్య దీసికొని ప్రజలసౌఖ్యమును పెంపొందింపవలయు నని, ప్రభుత్వోద్యోగులను పిరు కోరుచున్నారు. ఈ పద్ధతినే కొన్నివత్సరములు కొనసాగించుచో, మైసూరు ప్రజలు సౌఖ్యాంబుధి నోలొడగలరు. దివానుగారి పర్యటనము సత్ఫలప్రద మగుగాక!

ఇంగ్లీషు మెను పత్రిక : సంగ్రామసాహాయ్యము

“స్వరాజ్య వాదియగు జిన్నాగారు, బొంబాయి సంగ్రామసభయందు ఢిల్లీ మహాసభలో సిపాయిల వేరవాదవృద్ధి గూర్చియు, కమిషనరుల నొసగుట గూర్చియు గావించబడిన నిర్ణయముల నాచరణలో బెప్పెనందులకు, ప్రభుత్వమువారిని మూరి. ఈ నిర్ణయములు సఫలము గాంచువరకు సైనికుల ప్రోగుజేయుట కష్టసాధ్య మగును. మనుష్యబల సమృద్ధియే, ఇప్పు డవసరమగు కొరతలలో ముఖ్యమై యున్నది.” అని ఇంగ్లీషుమెను పత్రిక వాయుచున్నది. ఇంగ్లీషుమెను పత్రికను స్వరాజ్యవాదియని ఎవరును దలచ వీలులేదు. అందుచే కపటముతో బలుకుచున్నదనియు చెప్పవలను పడదు. ప్రభుత్వమువారు ఇంగ్లీషుమెను పత్రికా హితమును గమనించుట భావ్యము. వైవాక్యములచ్చుబడిన తరువాత, ప్రభుత్వమువారు కమిషనరుల నొసగిరిని బెలుపుటకు సంతసించుచున్నాము.

ఉన్నాదేశరణాలయములు

వీటి ద్రావిడ నివేదికము మాకు జేరినది. ఇందు 1915, 16, 17 సంవత్సరముల వృత్తాంతము బెలుపబడినది. పీచ్చివాండ్రసంఖ్య క్రమముగ హెచ్చుచున్నదని, నివేదికమున బెలుపబడినది. ఈ హెచ్చుదలకు కారణము ప్రతిష్ఠాపనపు సామ్యముచేతనో, లేక, పీచ్చివాండ్రసంఖ్య హెచ్చుచేతనో, బెలియకున్నది. శరణాలయములందలి శరణార్థిగ్యము క్రమక్రమాభివృద్ధి జూపుచున్నను, మరణములసంఖ్య యింకను హెచ్చుగనే యుండుట కోచనీయము. మద్రాసు పట్టణము పీచ్చివాండ్ర నెక్కువవంపినది. మలబారు దేశమీ విషయమై రెండవస్థాన మాక్రమించుచున్నది. విశాఖపట్టణపు శరణాలయమునకు చుట్టుకంచె ఆవరణము మాత్రమే నుండినను, పారిపోయినవారత్యల్పము. అయినను, తగురక్షణ ముండుట యవసరము. ప్రభుత్వమువారు చుట్టుగోడ కట్టుకొనుటకు శాంక్షనుచేసిరి. చెన్నపట్టణమునందు ఉన్నానుల కొరకై గట్టబడిన బ్లాక్కులో సూపరింబు డెంటుగారి ఆఫీసు ఉండుట కోచనీయము. ఇందుచే 16 గది వసతికి భంగము కలుగుచున్నది. ఆ భవనము అభినునకు పనికి

రాదని నివేదికము బెలుపుచున్నది. అందుచే ఆఫీసుకు వేరు భవనమును నిర్మింపవలయునని స్పష్టము జనరలుగారు బెలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు మాత్రం భవన నిర్మాణముకొరకై 30,350 రూప్యములను శాక్షను జేయుటచే, ప్రస్తుతపు ఇబ్బంది తీరవచ్చును.

యుద్ధముగము

యుద్ధముగము విషయమై మద్రాసు రాజధాని వెనుకబడుట లేదు. హిందూ దేశమున మూడవస్థాన మాక్రమించుచున్నది. ఇదివరకు మూడవస్థాన మాక్రమించుచున్న సంయుక్త రాష్ట్రములను మద్రాసు రాజధాని మించుట సంతోషదాయకము. మద్రాసు రాష్ట్ర మిక్రముంచును తన విప్లవక్రమును శక్తివంచన లేకుండ నిర్వహించగల దనుటకు సందియ ముండదు.

మే 5 వ తేదీని బొంబాయిలో ఇద్దరు ఆర్మీనియనులు “మైసూరు” జ్వరముచే పీడింపబడిరిగాని అప్పటినుండి ఆజ్వర మెచ్చటకు వ్యాపింపకుండ తగిన ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవని హెల్తు ఆఫీసుగారు చెప్పిరి.

మైసూరు ఆర్థికసభ:—మైసూరు ఆర్థికసభ నిన్నటితో ముగిసెను. అన్ని పాఠశాలలును సాంకేతిక యంత్రములగు నుండవలయు ననియు, తాలూకా పరిధానపట్టణముల యందు బాలికావిద్య నిర్బంధితము గావలయు ననియు రామలింగా రెడ్డిగారు రుపపాదించిన రెండు తీర్మానములను అంగీకరింపబడెను. దక్షిణీయమృగాలు శ్రీలంక పారిశ్రామికపాఠములను గృహపాఠములను చెప్పవలసినదను బొబ్బరకు విద్యార్థి వృద్ధి నిమిత్త మెట్టియవకాశములు గలిగింపబడునో బాలికాభివృద్ధికిని ఆట్టి యవకాశములు గలిగింపవలెను.

పాటియాలా మహారాజగారి అభిప్రాయములు:—ఇంగ్లండులో యుద్ధమునుగూర్చి తమకు కట్టిన అభిప్రాయములను పాటియాలా మహారాజగారు పాటియాలా విదేశమంత్రి కంటిరి—హిందూదేశమునుండి బయలుదేరు సరికి యుద్ధమును గూర్చి పలువురు పలు విధములగు చెప్పుమండుటను వింటిని. ఇప్పుడు స్వయముగ వాని బెలిపిన యద్వయము లభించుట చే నిజమును నాప్రజల కనుక పరచెదను. ప్యాసిసును జేరవలయునని ప్రాప్త్యలో క్రమపు లాసరించిన ప్రయత్నములన్నిటిని మిత్రమండలివారు ధ్వంసముజేసిరి. ఇప్పటి కన్నజే ఆమెకాదేశము లపరిమితముగ వచ్చినవి. ఇంకను వచ్చుచున్నవి. మహమూలదేశములన్నియు మంపిసితియనుచున్నవి. స్థితిచాల విశ్వాసకరముగనున్నది. ఆస్త్రియను తిలలీమీద సునరించిన అకస్మాదీయము గొప్పరభావము నొందెను. వీలన్న మూడుదినము లతి ఘోరముగ బోరియు వారిండుకేయులభయ నొందిక అనేక మంది సైనికులను తుపాకులను గోల్పోయిరి.

రాజద్రోహుల బందిపోటులు:—1916 వ సంవత్సరము జనవరి 17 వ తేదీని మోహిని మోహన ఘోష అను ధ్వంధుడు సాల్సియానివాసి హరిదాసు వైసిగారియంట బంది పోటుదొంగతనము చేసినటుల వేర మారోపింపబడిన తేనుసు హారా నెవన్సుజడ్డి విట్టిగారు మొన్నటిదినము విచారణ చేసిరి. నిందారోపిను బిట్టు చెప్పుచున్నారు. నాటిసాయంకాలము మద్రాసు మరీమున్సిల్లో గలసి వైసిగారింటికి పోయి యింటికను దొన్న విలువగల వస్తువుల నన్నిటినిచ్చివేయగోరెను. వైసిగారు వేదవాద నేమియు తదగ్ర చెప్పవోదరిగ మద్రాసు కోర్టుగింపి మేము మోప్రాణములను కేకనేవార్థ మర్పించుచుండ నీవు నీకద్దకన్న భవ మై నీయలాల వాయనము. వెంటనే సామ్యునీయకున్న తుపాకితో కాల్పిజే నెదనని బెదరించెను. అంతవైసిగారు నాటిని మేడమీద పడక గదిలోకి గోంపోయెను. వారు భావానావెట్టెల తెరచి సుమారు 9000 ల విలువగల వస్తువులను నోట్లను బట్టుకొని పోయిరి. పోవునపుడు కలుపుకొల్లము చేసిపోయిరి. వారు వెళ్లి పోయిన పిమ్మట పోలీసువారికి రిపోర్టు ఇవ్వబడినది. పోలీసు వారు వెంటనే తలుపును తాళముచేసిరి. మరునాడు ద్యోగులను కచ్చి మద్రాసులు పట్టుకొనిన చెట్టెలమీద నేడియో గుండకు చచ్చి పిమ్మట నీటిని చిటకరించిరి. అంత మద్రాసు యొక్క చేతుల బాధలు గన్వింప వాటిభావోద్వేగములను వివరించెను. దివానింపబడుచున్నది.

రెండవ యుద్ధయుగామునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ యుగాము నూటికి రెండువేల సంవత్సరములు వృద్ధిపొందెను. ఈ యుద్ధయుగా వ్రతములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరుపాదులు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరుపాదులు లియబడును. 1925సం॥లో 100-కి 102 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥పాదులును వ్రతములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యవాచకమునువద్దతి పేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చివరి మీ పేరు వ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,.....1918.

కో క థి ప తి,

అయ్యో,

ఇందులో .....రూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోక యుద్ధయుగావ్రతమును (ప్రామిసరీకోటు *) మొకసారి నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ వ్రతపు సామ్యము ఏ సంవత్సరములో సామ్యకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తక్కినవారిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

ప్రజలలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు.....చిలాసము..... (స్వప్రముగ వ్రాయుడు.)

బ రో పా మ హా నం గ ము ము

(రైటు ఉ ప జ స్సీ.)

ఇంగ్లండు

ఆంగ్లదేశమునందలి విదేశీయులు.

లండను, జూన్ 20:—ఈ విషయమునుగూర్చి చాల మంది ఆసక్తితో తెలుపుటచే వానినిగూర్చి సాక్షులముగ నాలోచించుట లాయరు బార్డిగారు నిశ్చయించి.

యుద్ధకాల సంతృప్తికరముగ నుండుట.

పారిసు, జూన్ 20:—కౌమోగోగారు యుద్ధకాల సంతృప్తికరముగ నుండుట నిశ్చయించి. ఆమె రికార్డులను ఆధారముగా రాకలుచేసి ఎక్సరస్ తలపా యడేడు. క్లౌలో సమర్థము చేపారగలను.

చేరు అడ్మిరలులునులేగారు.

లండను, జూన్ 20:—చేర్లేగారు నాకాదకాధికార కర్మమునందలి తమ పదవిని పరిత్యజించి నాకాదక సేనాధిపత్య మనకు వచ్చిరి.

శ్రీమంత్రి విమానములు.

జూన్ 19-వ తేదీ యుద్ధమున హెలిగో లాండు కుత్తరమున ఆంగ్లనౌకలు కాశలి గాయుచుండ శ్రీమంత్రి విమానములు తలపడెను. కాశలకు వచ్చుమీయును కలుగ లేదు. ఒక నౌకా విమానమును మనవారు సమర్థముగ గూర్చి నాశము చేసిరి.

ఇంగ్లండులో వైనికులను చేర్చుట.

దెల్లిను, జూన్ 20:—ఇంగ్లండును కూడదని ప్రమాణ ముచేసిన వారిలో కొకడగు సార్వభౌమసలివాడు స్వచ్ఛంద వైనికులను చేర్చుసంఘమున చేరెను. “నాకు విశ్వాస మంగీకారము కాదుగాని స్వచ్ఛందవైనిక సేనకు నేను ప్రతిబాధము గాను. బాతీయవారు లండనునకు నేనుగూడ యుద్ధమున కంగీకరింతును. నేనలో చేరకూడదని ప్రబలమైన దెలియ వారిని కా థలికు వివరము నిరసించెను. గౌరవనీయుడు విధానమున దెల్లండువారు నుముఖులని ఆశించు నుడివెను.

“ఇంగ్లండులో ఇంగ్లండును చేర్చుచుండుట ప్రతిగా వారి స్వపరిపాలన మొనంగిదనుని ముప్పైటి వాగామును చేయలేదుగా ఆరెండిటికిని పరస్పరసంబంధము లేకపోలేదు. నీనగినరులు శ్రీమంత్రిలతో చేసిన కుట్ర తెల్లడియగుటచే స్వ స్వపరి పాలన మును గూర్చి ఆ లో చిం ప మీ క గలదే. కాథలిక్ మతగురువులు ఇంగ్లండునకు ప్రతిబాధించుటచే దొరతనమువారు తమ భావములను మార్చు

కొనవలసి వచ్చింది. స్వచ్ఛందవిధానము వలన ననుకూలభరి తము కలుగగలదు దొరతనమువారు రానించుచున్నారు. నిర్బంధమువలన లక్షమంది లభించుటకంటె సంకలనము చేపంద స్వచ్ఛందముగ 50000 లభించుటయే శ్రేష్ఠతము. ఇంగ్లండు ఢిల్లీ చాల విషయముగా నున్నది. నీనుగిన నాయకులను చెరసాలనుంచి దిక్కుటచే బాతీయ వారుల నాయకులకు ముఖ్యముగా సంకల్పి కలిగినదని ప్రభువుల సభలో కర్ణము ప్రభువు నుడివెను.

నావికోద్యోగులకు కమిషనులు.

లండను, జూన్ 17:—ప్రబల మందిరమున కర్నలు యేటుగారికి ప్రత్యుత్తరమొసగుచు మాంపేగుగారిట్లు చెప్పిరి. చక్రవర్తిగారి చిహ్నము గల తిరుదములతో భారత నావికో ద్యోగులకు కమిషను లొసగుటకు సంకల్పి రాజాగారి న్యాయ కాఫీద్యోగులకు తెలుపబడును.

ఆంగ్ల శాంతివాదులు.

లండను, జూన్ 20:—సంధికి వెంటనే ఏర్పాటులు చేయవలసినది. ఆంగ్లదేశము వారే సంకల్పములతో యుద్ధ మునకుదిగిరి ఆ సంకల్పములకు ప్రతిబాధ ముండవలయునని మిత్రదేశముల సంధిప్రములను సరించవలె నను తీర్మానమును మార్చుటకు సార్వమెంటుసభలో నుపాదించిరి. స్పష్టమైన రహస్యమిది. విశ్వయజమాన్యమును బడయవలెనను దీక్షతో జర్మనులు వారుకార్యముల మొనరించుచున్నారు. యుద్ధారంభము నందుకు తలపెట్టుకొని పరిశ్రమమునే సమగ్రముగా కలిగియున్నాము. 1914-వ వత్సరము నుండి జరుగుచున్న విషయములను గమనించిన జర్మనులు విశ్వాధికారమునానించినయు సమరంబుననియునియును గ్రహించ బాలనివారు శాంతివాదులు కొందరు తప్ప మరెవ్వరును బాలలలో గూడ సుండరు. అందరును కోరిన సంధిని కలిగించు నూచనలను మేమెన్నడును తిరస్కరింపలేదు. జర్మనులు శక్తి యముగా నభిమానము చేయుచున్న దృష్టాంతములేదు. జర్మనులకు సార్వభౌమసామ్రాజ్యము కలిగిన వా రెందులకును గూడ వెనుకొనుటకు తలెత్తెను నిదర్శనముగా నున్నది. తెల్లయమునకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మివ్వబడునని జర్మను లెప్పుడు నుడివినట్లు నిదర్శనములే. ఆమెరికావారికిని మాకు ను యుద్ధాశయములందు భేదమింకయునులేదు. మేముగూడ నభిభావములతోనే పెట్టి ఫలనిగిరికరకే ఆట్టి త్యాగములతోనే ఆరణ్యరంగముననే పోరుచున్నాము. రహస్యపు సంధులు జరుపుట ఆ ప ప ర ము. ఇ ట లి తో చే యు న డి న

యొవంబడిక సంధి కల్పితమని తలచుట పొరబాటు. యుక్తియుక్తముగ ఏర్పాటునకు దొరతనమువారును మిత్రముండలి వారును ప్రతిబాధించుట. రహస్యపుద్ధరించుటకును శత్రువులను నిరోధించుటకును ఈ సంధి జరుపబడినది. రహస్యవారి పట్లనన్ని రికిని సాహసాత్మి గలదు. వారు జర్మనులతో చేసికొనవలసి వచ్చిన సంధివలన వారికెట్టి ఆశుకూల్యమును కలుగలేదు. ఇప్పుడై నాదేశము నభివృద్ధి నొందించుట నున్నప్పుడు కాదు. జర్మను లిప్పుడు మిత్రముండలివారిని వినుదీయుటకు వారిలో నుకదేశమువారికి నాలననుకూలమును మరతులనియు నంగీకరించుట తప్ప సంధిగలకు మరి ఎట్టిప్రయత్నమును చేయువాడై గారని తెలియవచ్చినది. ఆంధ్రులకు నేను జర్మనులను నిందింపను. వారిమోసమును పడినవారిని పడకపోతిమని చింతించు శాంతి వాదులను మాత్రమే నిందించెదను. దొరతనమును ప్రతిబాధించు గూడ గౌరవకరముగ సంధి నే కోరుచున్నాను. ఈసంధి గౌరవాస్పదము గాదు. సంధి జరిగిన మరల నమాయకును కలతకును ఆరకాశముండరాదను. ఇకముందు సంధి జరిగిన బాతీయసంఘము చేర్చుచుండుటకు దానిని భద్రపరచవలెను. మేము గౌరవప్రదముగ సంధిని కోరుచున్నాముగాని విజయమును బడసి జర్మనులవంటి యుద్ధప్రదకారుల యధికారమును పూర్తిగా నూపుచువునకు నది లభింపదని అందరును నిశ్చయించిరి బాల్కన్ గారు నుడివరి. శాంతివాదుల తీర్మానము ప్రోసి చేయబడినది.

ప్రవాసితులగు వైర్లడువారు.

లండను, జూన్ 20:—ప్రవాసితుల విధింపబడిన విర్లండువారిపై కేసుచేయుటకు బలమైన ఆధారములు కలవు గాని అట్లుచేయుట ఆవసరమును వాంఛనీయుమునకూడ గాదని సార్వమెంటుసభలో విర్లండుమంత్రి నుడివెను.

హిందూదేశ భావినితి.

లండను, జూన్ 15:—ఆంగ్లవ్యవస్థాపక ఈ విషయమును గూర్చి మాదుకలముల (కాలము) వ్యాసనా వ్రాసు బడినది. “శాంతిగూర్చిని విధానము నలంబించుట ఆసంధి నలు సంయోగవిజ్ఞప్తి విధానముననించబడవలెను. మేము కోట్లకొలది ప్రజల సామ్యము భర్తృకర్తము. ఆంగ్లదేశమునందు వలె హిందూదేశమునగూడ ప్రజలలో స థి క స ం భాగ్యములు విద్యాసంపన్నులగు వరకును మేము సంతృప్త కర్మమును కడువలయును కొన్నిపదల ఏర్పడవలెను కాగ్యనిర్వాహక సంఘములకు ప్రత్యామ్నాయము లేపడ వలెను. మేము క్రమ క్రమముగ స్వపరిపాలనమును కలిగించెదము గాని ఎక రెంత ఆందోళనము చేసినను మేము లొంగువారముగాము. లక్షలవారు దేశరక్షణమును దేశశాంతిని దేశభివృద్ధిని కలిగించ బాలరు పరిపాలింప బాలరు.

ఇండియా కేతమున బాధ్యతగల ప్రభుత్వము చేర్చుటకు గూడదను వాదము మొదట బలీయుముగ కనబడినను నిదానముగ నాలోచించిన తగినకట్టుబాటులతో నాపరిపాలనము చేర్చుచుండు యశ్వవసరముని స్పష్టముకాక మానదు. స్వాతంత్ర్యమునకు హిందూదేశమున సిద్ధపడి పిమ్మట స్వాతంత్ర్యము నొసంగలేదని 50 ఏండ్ల క్రితము హెచ్చుపడ ఎద్దడుగాను నుడివిరి. కాన మన మిప్పుడు ప్రభువు ప్రయత్నమునకు మాత్రమే గడగదగును. ఆ త ని కాల ము న స్వ తం త్ర మ న గా కేరలము విడిపోవుటయే. ఇప్పుడుండుగాను. సామ్రాజ్య సాధ్యభావముగో గూడిన స్వపరిపాలనమును బడయుట యగుచున్నది. హిందూదేశమునకు సాంఘాతిక మేర్పడవలెను. సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశమునకు గూడ సాంఘాతిక సంబంధ మేర్పడవలెను. ఇప్పుడు కలిగిన ముఖ్యముగ మార్పిడియే. ఇప్పుడు కాలయాపనము చేయబాటుట ప్రబల హాని కరము. దేశీయులును రాజనీతిజ్ఞులును కాలయాపనము చేయుట కెంత మార్గమును తలంచుటలేదు. హిందూదేశమున నభివృద్ధి కరముగ స్వపరిపాలన మేర్పడుటకు నిర్ధారణచుగు నేర్పాటు చేయబడును. అందులకు నూ పరిపాలనాశక్తులనుగూడ మేము సంస్కరింపవలసి యుండును. అట్లు భారతీయుల నభివృద్ధి మొందించుట మాకు సాధ్యమును వైతికముగ బాధ్యతయు నగును” అని ఆ పత్రికలో వ్రాయబడినది.

ప్రభువిరుదము.

లండను, జూన్ 20:—విమానదేశమునందలి సర్ విలియం సిరు గారికి ప్రభు విరుద వియ్యబడినది.

యద్ధానంతరము జర్మను వ్యాపారము

లండను, జూన్ 20:—యద్ధానంతరము చాలకాలము తరువాత జర్మను వ్యాపారము సామగ్రిలను మిత్రమందలి శత్రులను రాయయ్య కుండుటకు అవకాశములను జర్మనీకి పంపకుండుటకు మిత్రమందలి వారంగీకరించినది యది పాన్ మెంటు సభలో జనరలు క్రాఫ్ట్ గారడిగిరి.

ఈ విషయమును గూర్చి అమెరికా మున్నగు మిత్రదేశములవారికి కొరతనువారు తరువాత శత్రులను వ్రాయుచున్నారు. ఇది చాల చిట్కొనినది. ఇంతవరకే దీనియనుచున్నది. నిర్ధారణయైనది తెలుప వలసిందని భావించినది.

ప్రాస్తు

రెయి మేనల పట్టుకొనబడలేదు?

లండను, జూన్ 14:—రెయి మేనల పట్టుకొన బడలేని దినుసు విశదీకరించుచు జనరలు వారు ఆర్థికవారుగాను బెర్లిన్ నకు బేజి బ్లాటు ప్రతికా కోక వ్యావమును వ్రాసిరి. అది చాల దృఢమైన రక్షక పలుకుచే గావించబడుచున్నది. ఆరక్షకములను మీద ఫిరంగిదళముల సుపయోగించుటకు వీలులేదు. పదాతి దళములతోనే యెదిరించిన సహారస్వము గలుగునని జర్మను లిట్టి సాహసమును జేయనేరకున్నారు.

జర్మను లమెరికాపంపుల ముట్టడించుట.

లండను, జూన్ 14:—అమెరికాపంపులనున్న “నాన్ యార్క్ పీరార్ట్” ప్రతికా విలేజిరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఇలాగింధరి సమాచరమును నున్న అమెరికావల మూడు జర్మను పట్టణముల విడదరచిరి. అవి సగముమంది నైనిటల గొల్పోయి వెనుకకు పరుగిడిరి. జర్మనులు అమెరికాపంపుల నిష్పన్ను గాను పెట్టులతో ముట్టడించుచున్నారు. మరియు ముఖముఖి యుద్ధమును తప్పించుకొనుచున్నారు.

పరాసు రంగము

పరాసువారు శత్రువులను పట్టుకొనుట

లండను, జూన్ 20:—పరాసువారి ప్రకటనము: మా సేనలు మాంటిడిడరు ఓయిలెట నడుమను బోయిగులిచాము యొద్దను శత్రు సేనామధ్యమున చొరబడినది. 20 మందిని పట్టి తెచ్చెను.

శత్రువుల కధికమగు నప్తము.

అమెరికావారి ప్రకటనము - చాలూరెవోయియరు లకు వాయువును మేము మరల ఫిరంగులను కాల్చి శత్రువులకు శాపమును కలిగించితిమి. ఆప్రాంతములలోను లాన్డెన్ లోను ఫిరంగులు కాల్చబడినవి.

11 జర్మను విమానములు ధ్వంసమగుట

మాన్సు హేగుగారి ప్రకటనము. ఈ నెల 19 వ తేదీని ముట్టులును వానయును అధ్యంతరమును కలిగించినది. మేము 11 జర్మను విమానములను వానయు చేసితిమి. ఒక అంగ్ల విమానము పోయినది.

జర్మనులు ఖైదీల నుడియట.

తూర్పుప్రాంతములో 60 మంది రహస్యములను మిత్ర ముడలివారికి తెల్పుచున్నారని అనుమానపడి జర్మనులు వారిని పట్టుకొనిరి. వారిలో 15 గురు పురుషులకును ఒక స్త్రీకి మరణాత్మ విధింపబడినదియు వారి కత్తె యెదిరినదియు తెలియచున్నది.

జర్మనులైకుల మొ.

18 వ తేదీని పరాసు కిరీమనుండి యిటుల తెలిపి వార్త వచ్చెను. జర్మనులైకుల కిరీమనులలో కొన్ని శత్రువుల దినవర్గ పుస్తకములను (డయరీలు) దొరికినవి. వానిని బట్టి చూడగా వారికి విజయములు కలుగుచున్నవి వారి కు తానా వా మే మి యును లేనట్లు తెలిసింది. పరాసు పట్టణముల నాక్రమించుటకు వారి కాకురత కనపడలేదుగాని పరాసువారి ధాన్యపుట్టలను ఆహారపదార్థముల దుకాణములను దోచుకొనుటయందు వారికా సక్తి మెండుగానుండెను. యుద్ధముతీయించిన కొలదిని అకలి మెండైనది. ఆహారములేగినది. పరాసువారు శత్రువులనుగ సెరి రింపసాగిరి. వ్యవస్థి వారుగ మైనది. శ్రాంతియొసగు రావలసిన సేనల రాక ఎడమైనది “గ్రామములను దుకాణములను దోచుకొంటిమి. పరాసులైకుల వైద్యశాల కే గితి మి. ఆ రక్షక వ్యవస్థలేదు. వారు దానిని వివచింపారు. అచటి ఏర్పాటులు చాలశత్రువుగ నున్నవి. జర్మను వైద్యశాలలు వీని కెం

దుకనుగూడ సరిపోవు. అంతయుచాల పరిశుభ్రముగానున్నది. కట్టకట్టుటకు వారు గాని స్నానమును వాడుచుండిరి. మాదేశమున కాకితములను వాడుచున్నాడు.” అని సెక్రెటరీకు దయిరీ లో వ్రాయబడింది. “ఇంకా హేమ్యుగా నున్నది. మేమిచ్చుట కస్తువులను కొనబట్టకున్నాము. వానిని కొంగరించి పంప వలెనని” నైనిటల భాగ్యము మున్నగువారు వ్రాసిన శత్రువు చాలకనబడినవి. యుద్ధవ్యవస్థగూడ చదువువారికి సంతోష ప్రదముగానుండెను. ఈ నెల 18 వ తేదీని ఫిరంగములు మోకడిటల వ్రాసెను. “శత్రువులు జలతరముగా నెదిరించు ముందుటచే మేము పురోగమమును మానివేసితిమి. మాలో నప్తము చాల కధికమైనది. వాడివిజయలో కొద్దికంపెనెం మాత్రమే మిగిలినవి. గాయములు తగిలిన వారి సంఖ్య చాలకధికమైనది.” చాలూరెవోరంగమునుండి యొక డిటుల వ్రాసెను. “నాపట్టణము మాను దినములు పోరి అలసిపోవుట చే నిలువలో నుంచబడినది. మాతో పోరిన వారు చాలయంది అమెరికావారు. దానికి మందు బ్రిటిషు పరాసు నైనిటలను మెడగా స్పృశముండి వచ్చిన నట్లు చారునుండిరి.” ఈ నెల 18 వ తేదీని యొక యుద్ధాంగి యిటుల వ్రాసెను. “శత్రువులు మరేఫిరంగుల నధికముగా కాల్చుటచే మా ఆవస్థాందము విఫలమై నది. మాతో తలపడిన సేనలో అంగ్ల పరాసు, అమెరికా అగ్రికా నైనిటలు కనబడిరి.

శత్రువులకు కరుముట.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము:—బోయిలను తెచ్చుకొనినైట్రి జిరి ఇచ్చెనుప్రాంతములందు మేము చాల సామల దాడినలిపి తిమి. కొన్ని పోల్ల పోరు తీవ్రముగా జరిగినది. శత్రువులకు చాల నప్తముకలిగినది. 18 గురుపట్టుబడిరి. మాన్సు కోరు సమీపమున శత్రువులు దాడినలపగా మేము ఫిరంగులను కాల్చి పారబోయితిమి. సోము అంతరులకు నడుమ శత్రువులధికముగా ఫిరంగులను కాల్చిరి. అట్లు పుర్రరమునను బాడ్వెస్ట్ కాల్చ ప్రాంతమునను ఇరువీరులవారును ఫిరంగులను కాల్చిరి.

లండను, జూన్ 20:—పరాసు ప్రధాన కాల్గొలను మువద్దనున్న నైటరుగారి విలేజిరి నిన్న రాత్రి ఇట్లు రంతి నంపుచున్నాడు:—చాల దినములనుండియు ననుకొనుచుండియుల రెయిమ్మనిదను నిన్న రాత్రి శత్రువులకప్పుండన మొనరించిరి. నగరమునకు మట్టు రెండువంతుల మేర వానరించిన కళములు పట్టణమును పట్టుకొన సన్నాహమైనవి. ఆనగరమునకు పశ్చిమమునండి బయలునందలి బ్రిగ్గి మొదలు తూర్పున ప్రాంతైరీవరకుగల 12,18 మైళ్లరంగమున వారెదిరించిరి. నెంటు బ్రెగ్సు తెగిలిన మధ్య దక్షిణమునను, వాయువునును ఉత్తరము నను జర్మనులపైకి చుట్టుముట్టిరి. వారిప్రధాన ప్రయత్నమును విఫల మొనరించుటయే గాక పరాసువారు నగరమందలి చిత్తరయిండ్లను పట్టుకొనుటలో నుండి లాభము నొందిరి. జర్మనులు లాత్రి సమయమున నేమియు తెలికక దృఢతరములగు కందకములను బట్టుకొనుటలో చాల తప్పింపులు మొనరించిరి. కేడింపబడినచానివలె నాకందకములు కిక్కియుగ నున్నట్లు వైగి గన్నకు విన్నాములు చేయబడినవి. ఈనగరమున పట్టుకొన కలయునని శత్రువులు 15 రోజులనుండి ప్రహృంధప్రయత్నముల మొనర్చించుచున్నారు.

లండను, జూన్ 19:—నిన్న రాత్రి పరాసుప్రకటనము ఎయిరికెడిక్షిణమున మాంటిడి డయరు ఓయిలెటవద్దకు ఉండి ఉడిగి ఫిరంగి యుద్ధము జరుగుచు కచ్చెను.

శత్రు సైమానికనప్తములు.

పార్సిసు, జూన్ 20 — మిత్రమందలివారి వైమానిక నప్తములనుగూర్చి జర్మనులొ రిందిన కల్లప్రకటనములకు ఖండించుచు మే నెలలో ఒక్క పరాసువారే 291 శత్రువిమానములను గూర్చిరియు 160 విమానములకు పనిచేయకాలమందే జేసిరినియు, 35 బెన్జిన్లకుల ధ్వంసముచేసిరినియు ప్రకటించెను. పరాసువారి విమానములు 60 నేలనుల్లబడినవి. 12 మర్షలములు జేయబడినవి.

లండను, జూన్ 19:—జర్మను అధికార ప్రకటనము - యుద్ధము అనేకములు చేయబడినవి. మాంటుగోబెల్లెకెట్ తూర్పునకునుచుండు మన పంక్తిరి కొంచెము లానికి తియిరి.

లండను, జూన్ 20:—బ్రిటిషు ప్రకటనము:—లాక్సే సమీపమున నిన్న రాత్రి పరాసువారు రెండువిజయవంతములగు వాడుల నొనరించిరి. వారినేకమంది ఖైదీలను పట్టుకొనిరి. మీటింగ్ కిరీమనున బ్రిటిషువారు కొంతమంది ఖైదీ

లను పట్టుకొనిరి. పెర్సిసున కిరీమనున నేటియుదయమున మాంపంక్తి కొంతము ముందున కరిగెను. కొంతమంది ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. క్రొత్తి పట్టణములను రెండు ప్రతియుద్ధములను మేము కరిమిచై చితిమి. ఎయిట్ల సమాచరమున శత్రువులు విశేషముగ గాను పెట్టుల నుపయోగించుచుండిరి.

ఇటలీరంగము

ఇటలీరంగమున తీవ్రమగుపోరు.

శత్రువులను కరుముట.

లండను, జూన్ 20:—ఇటలీ అధికారుల ప్రకటనము: మాంటిల్లో మొదలు నముద్రముకరకును నిరంతరాయముగ నతి వాయువుగా పోరుజరుగుచున్నది. 19 వ తేదీ సాయంకాలము మేము శత్రువులను మాంటిల్లోనా వైశ్యకుత్తరముగా కరిమి చి మి. వారు తమ సేన సం తి ను మాంటిల్లో స్థానమునకు ఈకాశ్యముగా గొనిపోవునట్లు చేసితిమి. 1226 గురిని చాల మరఫిరంగులను కళపయచుకొంటిమి. పావురంగమున ఫలితముగూగా నుండెను. శత్రువులు తీవ్రముగా తలపడిరి. మా వారు ప్రయత్నముగా నెదిరించిరి. 19-వ తేదీ మధ్యాహ్నము శత్రువులు క్రొత్తవేలతో తలపడి జన్మకు కెయట ముందునకు రాగరిగిగాని మేము వెంటనే తలపడి వారిని కరిమిచేసితిమి. మేము తీవ్రముగా తలపడుటచే సాంటు వోనాట్ల వడమట రణముఖము నుండుచితమైనది. 618 గురిని మేము పట్టుకొంటిమి.

మిత్రమందలి స్థానముల నాక్రమించుట.

జకోస్లావకులు మావత్తును స్వాతంత్ర్యభిమానముచే శత్రువులను తీవ్రముగ తలపడి రక్షాభిషేకమును గావించిరి. ఉదయము మొదలు నిశామయము వరకు మిత్రమందలి విమానములను మా కానా విమానములను విరాయము లేపందే పనిచేసెను. 14 శత్రు విమానములు నేలనుల్లబడినవి. మాని మాన మొకటి మరల రాలేదు. అమెరికాలో పరాసువారి రాకన్నియుగ శత్రువులకుతలపడి బెర్లిన్ వెన్నాడు స్థానములను 101 మందిని కళపయచుకొనిరి. మేము మాంటిక్లా స్థలం గాను మరి 100 మందిని పట్టుకొంటిమి. మాంటిక్లాను యొద్ద శత్రువులు తలపడి యొడిరి.

అట్టియావారి స్థితి.

పావునది పొంగుటవలన వాలుగు కంఠెనలు కప్ప కిక్కిన కన్నియును కొట్టుకొనిపోయెను. కాని అట్టియా వారు వెంటనే కాలిబాటకుతలెనలను నిర్మించిరి. ఇప్పుడు నది తీసిపోయినది. గాన మాకానివచుస్థితి నవకాశము చేసుకొనుటకు వీలు కలుగలేదు. రిరి డివిజనులలోను రిరి డివిజనుల నింతవరకు శత్రువులు అపయోగించిరి. స్థితి చాల ననుకూలముగా నున్నది.

పట్టుబడినవారి సంఖ్య.

ఇటలీలో అంగ్లరంగమున మా రేపియనులేదు. 15-16 తేదీలలో 19 గురు దృశ్యములు 1060 మంది యింకయును మాచే పట్టుకొనబడిరి. 19-వ తేదీని మా విమానములు వాగుగా పనిచేసినవి. 10 శత్రువిమానములను వానయుచేసి 1460 పినుల బొంబులను కదలితిమి. ఉదయమున నధికముగ కన్నులు కరిగినవని బ్రిటిషు ఇటలీ అధికారులు తెలిసిరి.

ఇటలీ - జకోస్లావకులు.

ఇటలీవారు జకోస్లావకుల పత్తునునూరిగాన వారపరి మిత్రముగా వచ్చి ఇటలీసేనలో చేరవలెనని ఇటలీవారు ప్రకటించిన కరప్రకటనలను వారి వైమానికులు శత్రు సేనా మధ్యమున వైదరల్లుటచే బోహమియును లక్ష్యధికముగ ఇటలీ సేనలో చేరి రని విశేషములు రణముఖమునుండి తెలిసిరి.

బ్రిటిషు ప్రధాని ఇటలీ ప్రధాని నభినందించుట.

లండను, జూన్ 20:—వాన్సాంథమువారు లాండు వార్తగాను అట్లెందో క్లిట్లు కంఠించి రని తెలియజేయుచున్నారు.—ఇప్పుడు జరుగుచున్న సువాదకస్పృశకమున శత్రువుల దివ్యముగ నిరోధించినందులకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మందలి అన్ని వాతుల ప్రతినిధులుగల సామ్రాజ్యయుద్ధపథి వారు ఇటలీ వైద్యముల నభినందించుచున్నారు. అట్టిహంగ్ కిరీమనులయను యావన్నీ వినియోగించి చేయుచుండి యు క స్పృశకమును బ్రిటిషు పరాసు దళముల క పోయెను నవ వక్ర పరాక్రమ కంతులగు ఇటలీ వైనిటం నిశ్చలవైద్యమును యుద్ధవ్యవస్థిరము వారత్యంత ఆశ్చర్యముతో జూచుచున్నారు. ఈపహవిజయము మిత్రమందలివారి కశ్యంతోల్పహారముగ నున్నది. నుంచిరిమను సమయమున స్వాతంత్ర్య కాతులన్నియు నొకటిగ నూడినవి. ఇంక ప్రపంచమంతటి నాక్రమింప భయపెట్టుచున్న వైనికాధికారత్యమును వారు త్యరతో తొలగింతురు.

విశేషముల కోరుతూ, యాభ్యుపాసనలను చేయుచున్నాను:—
N. Bhattacharya
356-B, Upper Chitpore Road,
Calcutta 4.

స్థానిక వార్తలు

రివ్వాలాలసంఘము:—ఎం. కె. రాజగోపాలాచారి (ఎం. జె. ఆర్. ఇండియా లైఫ్ ఎయిర్ లైన్స్ కంపెనీ) గారు ఈ సంఘమునకు రెండు రివ్వాలాల కొని యిచ్చిరి.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—ఈ నెల 28వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము అన్నాపిల్లపేటి 37వ మందిరమునందు ఇ. నుబ్బకృష్ణయ్యగారు “బ్రాహ్మ సాధనము నందలి ప్రత్యేక విషయము” లను గూర్చి యుపన్యసించి ప్రార్థనలు జరిపెదరు.

బళ్లారి సంగీత కారదానాటకమండలి:—నేటి సాయంత్రము 5½ గంటలకు వై. మందలివారిచే విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో కీర్తి శేఖరై న ధర్మవరము కృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచింపబడిన సాహితీనాటకమును, రేపు ఆదివారము (28-6-18) సాయంత్రము 5½ గంటలకు ప్రహ్లాదనాటకమును తెనుగున ప్రదర్శింపబడును.

కణ్ణు నెట్టిగారి ధర్మములు:—బొబ్బిలి మహారాజుగారు నిన్నటి యడయము తిరువళ్ళీటిలోని (కణ్ణు నెట్టిగారి) ఆయుర్వేద వైద్యాలయమును, వేద శాస్త్రపురస్కార దాన మందిరమును సందర్శించి అతి సంతృప్తులై కణ్ణు నెట్టిగారిని బహుకరించిరి.

ఎల్లమృజాతర:—తిరువళ్ళీటిలో హిందూ మహమ్మదీయుల మహమ్మదీయులకు 4, 5 సం॥ ములుగా జరుపబడే కుండిన ఎల్లమృజాతర మొన్నటిరాత్రి అతి వైభవముతో జరిగినది. పోలీసువారి సహాయమునకు ఉత్సవమున కేమియు అభ్యంతరము గలగలేదు.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము:—రేపు ఆదివారము (28-6-18) మాంటురోడ్డు నందలి మహాజన సభామందిరమునందు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభ జరుగును. ప్రకటింపబడబోవు కొత్త సంస్కరణముల కొరకు ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ సభ జరుపుటను గూర్చియు, లండనులోని ఇండియన్ కాంగ్రెసు సంఘమునకు ధనసహాయము చేయుటను గూర్చియు యోచింపబడును.

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు కలహము:—మొన్నటిరాత్రి తిరువళ్ళీటియందు జరిగిన ఎల్లమృజాతర మునందు హిందువులకు మహమ్మదీయులకు చిన్న పోరు జరిగెను. ఈపోరున మహమ్మదు గౌను అను మహమ్మదీయుడు (నాయకుడు) పట్టునడి నిన్నటిదినము విచారింపబడెను. ఎల్లమృజాతరయము గుడ్డలు నేయువారి యిండ్లమధ్యగలదు. ఇందు హిందువులను లచ్చే సాహేబులను గలరు. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ఈ ఎల్లమృజాతరమును గూర్చి మహమ్మదీయులకు 5 సం॥ నుండి ఉత్సవము జరుగకుండెను. ఈసంవత్సరము ఉత్సవము జరుపుటకు పోలీసువారి సహాయముచిరి. ఉత్సవము వెనుక కొందఱు యూరపియును పోలీసు భటులను, సర్వప్రపోలీసులను వచ్చుమండిరి. ఉత్సవము లచ్చే మసీదు దగ్గరకు వచ్చునపుటికి 200 మంది సాహేబులు ఉత్సవము నెదుర్కొంటుటకు సిద్ధులగుండిరి. ఉత్సవము మసీదువద్దకు రాగానే లచ్చే సాహేబులు ప్రక్క సందులలోనుండి వచ్చి హిందువులపై దుర్భాషల ప్రయోగించుచు హిందువులమీది కుదురుటకు మహమ్మదీయు జమలను ప్రేరేపించుచుండిరి. అసమయమునందు ముద్దయి మహమ్మదీయులకు నాయకుడుగనుండి ముందునడచుచు “హుస్సేక్, హుస్సేక్, దీక్, దీక్, మో, మో,” అని అరచుచు వచ్చుచుండెను. కొందఱు మహమ్మదీయులు హిందువులమీదను పోలీసువారిమీదను రాళ్ళుయెచ్చిరి. ముగ్గురు పోలీసు భటులకును, ఆరుగురు అరచునని కొకనికిని బాగుగ దెబ్బలుతిగిలెను. పోలీసువారు విశేష కష్టముతో ముద్దయిని పట్టుకొని పోలీసుస్టేషనుకు తీసికొని పోయిరి. ఉత్సవము యథావిధిని జరిగెను. పోలీసువారు లేవన్నచో, పోరు తీవ్రమై యుండెడిది.

కేసునిచారణయందు ముద్దయి తాను హుస్సేక్ హుస్సేక్ అరచినిని యెప్పుకొ ఖరత. ర. నందుక తాను ఆచితి ననియు, తాను వెల్లూనుండి వచ్చిననయు లచ్చే సాహేబు

కాననియు తిరువళ్ళీటియందలి మసీదుతో తనకు సంబంధము లేదనియు చెప్పెను. మేస్త్రీలుగారు “మాకు చెన్నపురిలో నన్ను కాడిలు చాలును. వెల్లూరు కాడిలు మాయూరిలో అక్కరలేదు” అనిచెప్పిరి.

కాంగ్రెసు లీగు విధానము:—స్త్రీలు.

భారతవారిజన రాయబారవర్గము (మాంటురోడ్డు నందలి దర్శించిన రాయబారవర్గము) తరఫున మార్గరెట్ ఇ. కసిన్సు సతిగారు మాట్లాడువ్రాయుచున్నారు:—కొంతకాలముక్రిందట, మాంటురోడ్డు నందలి దర్శించిన భారత వారిజన రాయబార వర్గమువారు కాంగ్రెసు లీగు విధానమునందు స్త్రీలస్థితి యెట్టిది యని భారత స్వరాజ్య సమితివారికిని, దానిపై ఈ నెల 6-వ తేదీన పునాయందు జరిగిన ఆఖిలభారత స్వరాజ్యసమితివారు ఈక్రింది తీర్మానము నామోదించిరి.

“కాంగ్రెసు లీగు వారలచే నామోదించబడిన విధానము నందు “ప్రజలు” జనులు అనుమాటలకు పురుషులును స్త్రీలును సహా అని ఆఖిలభారత స్వరాజ్యము వారి వర్గముచేయుచు, రాబోవు రాజకీయ సంస్కరణములయందు స్త్రీలవిషయమునుగూర్చి వారీజనరాయబార వర్గమువారు మాంటురోడ్డు నివేదించిన భావముల నామోదించుచున్నారు.”

మాంటురోడ్డు నివేదించబడిన విజ్ఞాపనలో చెప్పబడిన ముఖ్యవిషయము లివి:—“ప్రజలలో మేము సగముమందిమి విశేషముగ ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యముతో ప్రజలు కాననభ్యుల నెన్నుకొనవలెనని కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణవిధానమునందు చెప్పబడినది. కాన కాంగ్రెసు విధానమునందు మాయోగ తే మములును గలవు. అట్టి ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము నిచ్చు సందర్భమున స్త్రీలును గూడ “ప్రజలు”గ నంగీకరింపవలెననియు, ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యమునకు “స్త్రీ” యొ యుండుట యొక యధ్యంతరము కాకుండునట్లు వైన జెప్పిన వాక్యమును సవరింపవలెననియు కోరుచున్నాము. 19 మంది కాననభ్యులచే “స్థానిక స్వపరిపాలనమునసంపూర్ణ ఫలమునిచ్చు విధానము నేర్పబడవలెనని” చెప్పబడిన దానియందు స్త్రీలకును పురుషులకునై ప్రాతినిధ్యమునకు అవకాశముల నీయవలెను. ఈవిధానము సామ్రాజ్యపు ఇతర దేశములందు జరుగదముగ జరిగినది. ఎన్నికల విషయమున “స్త్రీత్వము” అధ్యంతర కారణము కాకూడదు.

వైనజెప్పబడిన స్వరాజ్యసమితివారి తీర్మానమునందు స్వరాజ్యసమితి వారును భరతవర్షమునందు స్త్రీస్వాతంత్ర్య విధానమున కంగీకరించిరి. ఇందు మూలమున పురుషులు లేకు సోదరయవతి బృందమునకు ఎన్నిక విషయమున నవకాశముల నొసగుటయు, ఇందువలన ఆంగ్లేజీకమున భారత స్వపరిపాలనమున కనుకూలముగ డిటిమ ప్రజాభావ మేర్పడుటయు సిద్ధించును.

భారతీయులకు సైనికోద్యోగములు

భారతీయులకు సైనికోద్యోగముల నియ్యటను గూర్చి ఇండియా దొరతనమువారు చేసిన నూచనలపైని శ్రీచక్రవర్తిగా టటుల నాజ్ఞాపించిరి: (1) ఈయుద్ధమున శ్రేష్టతముగ పోరిన బాతీయులపై సైనికోద్యోగులకు కమిషనులయివడు (2) ఈయుద్ధముననేగాని ఇతరయుద్ధములలో వైస్ శ్రేష్టతముగ పోరిన వారయ్యును తగినవిద్యలేని కారణమున వయసుమీరుటవలననో వైని వివరింపబడిన కమిషనులను బడయ నర్హులగాని వారికిపోనరీ కమిషనులు ఇవ్వబడును. ఈరెండవ రకము కమిషనులను బడసినవారికి తీతమునందును పెన్ననుగందును గూడ కొంతవాసియుండును (3) సేనలోనుండియు ప్రజాసంబంధోద్యోగములనుండియు సేనలో చేర్చుకొనబడిన వారిలో నియమితములగు వారికి కొందరికి తాత్కాలిక మైనను మొదటిదిగతి వంటికమిషనులు యివ్వబడును ప్రజోద్యోగములనుండి తీయబడినవారికి రాష్ట్రీయ దొరతనము వారిని సర్విసేనాధిపతియు చేసిన సిపాయ్సులబట్టి రాజ్యపతి నిధిగారు కమిషనులను జేయనర్హులగు వారిని నిర్ధారణచేయుదురు. వారు 19-25 ఏడ్లవధ్యమును వారుగానుండవలెను. దొరతనమువారికి సంబంధి నేవ చేసిన కుటుంబములలోని వారికిని ముఖ్యముగా ఈయుద్ధమున వైకులును సమకూర్చినవారికిని, ఈ మూడవరకతి కమిషనులు ఇవ్వబడును. సేనలోనుండి ఏమికోనబడిన వారుగూడ 19-25 ఏడ్లవధ్య వియసువారుగానే యుండవలెను. వారు

కమిషను ఉద్యోగులలో సామర్థ్యముచూపినవారికి అధికము చూపబడును. వారు ప్రత్యేక పరీక్షయందును వైద్యపరీక్షయందును తేరిన వారుగానుండవలెను. ప్రజాభావలోనివారు న్యూలు ఫైనలు-మెట్రిక్యులేషనులకు తక్కువగాని పరీక్షల నిర్వహణకు నుండవలెను. అట్టివారికి ప్రత్యేకపరీక్షతో నవనర ముండదు. ఆ పరీక్ష సేనాధిపతిగారి కలన నిర్ధారణ చేయబడును. అట్లు నియమింపబడిన వారిక పాఠశాలలో చేరి అభ్యసించవలెను. అప్పుడు వారు కాడెటులనబడుదురు. వారిభ్యసించవలసిన కాలపరిమితి వారిసామర్థ్యమును బట్టియిండును. ఒక సంవత్సరమునకు తక్కువగా నుండదు. యుద్ధమున పనిచేయుట కర్హుడగు నుద్యోగికి గల లక్షణము లన్నియు కలవారికి మాత్రమే కమిషను లివ్వబడును. ఆభ్యాసము ముగిసిన పిమ్మట వారిని భారతీయ సేనలో రెండవ రెజ్మెంటులుగా నియమించెదరు. వారి కపు డాదర్శాలలోని అంగ్లేయులకు గల గౌరవము లన్నియును నుండును. యుద్ధానంతరమున తాత్కాలిక కమిషనులను బడసిన వారిలో సామర్థ్యమును చూపినవారిలో పై నిక సేనయందు స్థిరపడ గోరు వారికి కమిషనులు స్థిరపరుపబడును. తక్కినవారికి గ్రాట్యూటీయచ్చి పని చాలించుటకనుమతించెదరు వారిపదవిలోనుండగా పని చాలించుకొందురో ఆపదవిలోనుండువలెను వారు ధరించుట కధికారము కలిగియుండురు.

సాండుపూర్వులోని కాడెటుక భావలలో చదువుటకు ప్రవేశపర్చుమును 10 మంది భారతీయులను పంపుటకు గూడ ఇండియామంత్రి ఆనుమతిని ఇండియాదొరతనమువారు షరస్సి. అట్లుపంపబడదగినవారిని రాష్ట్రీయ దొరతనములు సర్వసేనాధిపతిగార్ల నూచనపైని రాజ్యపతినిధిగారు నిర్ణయించెదరు. అందులకు వైద్య పరీక్షలోను ప్రత్యేక పరీక్షలో ను తేరిన వారు మాత్రమే అర్హులగుదురు. ఆపరీక్షలో నవోభాగము గూడ నుండును. జేరగోరువారు 17-18 వ తేదీకి 17½-20 ఏడ్ల వధ్యమునవారుగా నుండవలెను. వలసిన గృహములు త్వరలో ప్రకటింపబడును. యుద్ధ కాలమునం డట్లు చదువగోరువారు తీతముల నియ్యనక్కరలేదు. కాని దుస్తులకు పుస్తకములకు ఇతర వ్యయములకు విద్యాభ్యుల తరీదందుగ్రిలు 655 ఇయ్యవలెను. సంవత్సరమునకు 60 పానులకు మించకుండ నితరవ్యయములకు తులనవలెను. సాండుపూర్వులో భారతీయులు సాహ్వాత్యుతో సమముగానే చూడబడుదురు. అచట నిశ్చితకాలమున చదివి సమర్థులను బడసినట్లు పరీక్షించబడిన వారికి భారతీయ సేనలో కమిషను లివ్వబడును.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 ఫాపితము. సాజ్డాఫీసు, బొంబాయి.

మా సొమ్మును గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీతో దాచుకొందుము. తక్కిన వారందరును అటులనే చేయవలయు నని హెచ్చరించుచున్నారము. ఇంతకంటె నురక్షితమగు పద్ధతి వేరొండు లేదు. (672)

మంచివడి దొరకును.

యుద్ధపత్రములను

కొనుడు.

Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Great Britain

BRITISH PACIFISTS AND PEACE.

Motion in the House of Commons.

Mr. Balfour's Statement.

LONDON, June 20. — (6-30 P. M.)

In the House of Commons Mr. Balfour replied to the Pacifist Motion by Mr. Morell asking for assurance that Government would lose no diplomatic opportunity of settling the problems of war by agreement and urging the revision of secret treaties with the Allies which it was alleged were inconsistent with the objects for which Britain entered the war and therefore were a barrier to democratic peace. Mr. Snowden seconded the Motion. Mr. Balfour said that Germany was pursuing her aim of universal domination with persistent and elaborate care and ruthless cold-blooded determination. Our motives to-day were as high and pure as at the beginning of the war. The events since 1914 had convinced every student save a few Pacifists that war was inevitable as a result of German ambition for world domination. Referring to peace proposals like the Austrian Emperor's letter Mr. Balfour said: "We had never rejected any proposals having the slightest possibility of producing the kind of peace that all desired. There was no evidence that Germany had ever been serious in making such offers. Belgium stood out as a great unanswerable proof of what Germans would do if they thought that any military advantage was obtainable therefrom. Germany had never openly or plainly stated that Belgium would be given up, restored and replaced in the position of absolute economic and political independence. Mr. Balfour with great emphasis repudiated the suggestion that there was the smallest difference as regards war aims between ourselves and America. We cherished the same ideals and were fighting for the same purpose on the same battlefield and making similar sacrifices. Mr. Balfour defended the secret treaties. They were made under conditions in which any Government would have been bound to have acted similarly. It was a mistake to suppose that the Italian treaty stood in the way of peace. The Allies were prepared to listen collectively to all reasonable arrangements and Government would not be deaf to any reasonable suggestion if such were made. Any proposal to the Allies would be considered on its merits. These treaties were made by Britain with other members of the Alliance and we should stand by them. Treaties did not provide any obstacle to the conclusion of reasonable peace and would not occasion any difficulty between ourselves and Italy. More important than at present attempting to review these treaties was the task of restoring Austro-German efforts and doing all possible to restore Russia to full national self-consciousness. Everybody sympathized with Russia to-day. Her suffering had been little alleviated by nominal peace forced upon her. I do not despair of our ability even now to do something material to restore economic and political unity and national effort in that great country. As far as ascertainable the Central Powers at present did not intend to do anything more as regards peace proposals than to offer most favourable terms to one of the members of the Alliance with a view to disintegrating the alliance. He did not blame the Central Powers for setting such a trap, but he would blame those falling into the trap and mostly those pacifists who apparently thought it criminal not to fall into it. Concluding Mr. Balfour said: "Government and also the members on the Opposition Bench were desirous of an honourable ending to the war but all thought that no peace would be honourable or satisfactory which was merely a truce. Peace when attained must leave the fewest possible causes for friction and jealousy which would divide small nations even more than it would divide big nations. He hoped that future peace would be supplemented by a League of Nations for the enforcement of peace. We passionately desire honourable peace but are more and more convinced that it can only be attained by struggling to the end in order not to leave any nation like Germany power to repeat the evil under which the whole of the civilized world is presently groaning. The Pacifist motion was negatived without a division.

British Premier's Congratulations to the Italian Premier.

On the Splendid Italian Defence.

LONDON, June 20.

The Press Bureau states that Mr. Lloyd George has telegraphed to Signor Orlando: "The Imperial War Cabinet representative of all Peoples and Nations of the British Empire desire to congratulate the Italian Army on the splendid defence they have made in great battle now in progress. The War Cabinet have watched with pride and admiration the unwavering courage with which brave soldiers of Italy in company with the French and British have repelled the offensive conducted with the whole strength of Austro-Hungarian army. This great success has been a deep source of encouragement to the Allies. Coming at a most fateful hour of the whole war it is a good augury that the alliance of Free Nations will ere long free the world once for all from military domination which has threatened it so long.

Voluntary Scheme Hopeful.

LONDON, June 21. — (12-20 A. M.)

In the House of Lords Lord Curzon speaking on the Irish policy denied that there was any bargain to give Home Rule in return for conscription although they were two inseparable parts of the same problem. The discovery of a sinister treasonable Sinn Fein conspiracy with the enemy made it impossible to pursue the Home Rule policy, while the Roman Catholic clergy's resistance to conscription forced the Government to readjust their policy. The Government were hopeful of the results of voluntary

scheme. It was better to get fifty thousand volunteers from Ireland than a large number at the cost of a possible civil war. The condition of Ireland was grave. But Sinn Fein arrests had produced feelings of relief especially amongst the Nationalist leaders.

Recruiting in Ireland.

LONDON, June 20.

DUBLIN:—A telegram says that Sergeant Sullivan, one of signatories of the Anti-Conscription pledge, has joined the Committee for voluntary recruiting in Ireland. In an interview he said it would be a relief for decent Irishmen to find an honest straight forward course opened to them. He was against conscription but was in favour of war like all real Nationalists. He believed that the Catholic Bishops would resent any bullying of people to prevent recruiting.

Captain Carmichael Enthusiastically Greeted.

LONDON, June 21.

SYDNEY.—Record crowds enthusiastically greeted thousand recruits raised by Captain Carmichael who in interview said that they were going to victory. Captain Carmichael is a New South Wales Ex-Labour Minister of Public Instruction who resigned in 1916 and enlisted in the Australian Expeditionary Force. He was wounded at the front after which he returned to Australia, after which he was expelled by Labour Leagues for advocating conscription.

Malta's Contribution to the War.

LONDON, June 21.

MALTA.—The Governor Lord Methuen in a speech paid a tribute to what Malta "An infinitesimal part of the Empire" had done in the war. It had contributed twenty-four thousand men to the Army and Navy, while those who remained at home had done much for the sick and wounded.

Wool Clip of New Zealand.

Purchased by Home Government.

LONDON, June 21.

WELLINGTON.—The British Government has arranged to purchase New Zealand's wool clips until one year after the war at the same price as has been paid during the past two years.

Irish Deportees.

LONDON, June 20.

In the House of Commons the Irish Secretary replying to Mr. Outwaite said there was sufficient evidence to enable the prosecution of the Irish deportees, but it was not considered necessary or desirable to prosecute.

India's Future.

The "Observer's" Comments.

British Guardianship and Suzerainty.

LONDON, June 16.

The "Observer" has a three-column article on India's future. It supports the joint address policy and says the Congress-League scheme would mean an impossible system of organised deadlock. The article continues: "We are trustees for a vast inarticulate mass and we firmly propose and intend to retain our guardianship and suzerainty until India as a whole is educated up to the possibility of a federal union under an Indian regime as enlightened, just and stable as our own. For many a decade there will be no Indian substitute for our executive control and guiding sovereignty, and we will transfer our trust by degrees according as is warranted by Indian success and promise in the work of Self Government. But we can never yield to pressure of any forces which we know to be incapable of maintaining defence and order, authority and progress.

Well-guarded Change Irresistible.

The "Observer" proceeds that the case against constitutional reform may always be stated with force which at first seems overwhelming, but when all objections are fairly stated and met the forces and arguments favouring a bold but well guarded change are irresistible. As Mr. Herbert Edwards put it over half a century ago that the only mission we can dare to set before ourselves is to fit India for freedom and then set her free. But in his time the goal of freedom meant separation. Now it means federation for India within herself and again for India within the Empire. That is the vital difference which brings a new light to our procedure and given word. Evasion would mean worse risks. Not for a moment do the nation and its statesmanship think of evasion. On the contrary definite steps towards progressive Self Government in India will compel us to revivify and develop the organising energies of our own rule and strengthen, while we are leading her people forward, the practical basis as well as the moral justification of British power.

Allies and Germany.

Post-War Trade.

Debate in Parliament.

LONDON, June 20.

In the House of Commons General Croft asked whether the Allies had agreed to exclude German ships and goods from Allied ports and territories for progressive periods after the war, the longer the Central Powers refused to accept the Allied peace terms, also similarly progressively to restrict export of raw materials to Germany.

Mr. Bonar Law replied that the Government was constantly communicating with the Allies, including the United States, on the matter. The question was very complicated, and even if anything had been decided, which was not the case, it would be impossible to make a statement.

Aliens in Britain.

LONDON, June 20.

The papers state that owing to recent complaints Mr. Lloyd George has decided to overhaul the whole question of aliens in Britain.

Commissions for Marine Officers.

LONDON, June 17.

In the House of Commons replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated that the question of possibility of granting Indian Marine Officers Commissions bearing King's Sign Manual had been referred to the Law officers of the Crown.

Rear-Admiral Halsey.

LONDON, June 20.

Rear-Admiral Halsey has returned from the Admiralty to his command in the Grand Fleet.

Sir W. Weir A Peer.

LONDON, June 20.

Sir William Weir, Minister for the Air Force, has been raised to the peerage.

France

Army Committee Satisfied.

LONDON, June 20.

PARIS.—After hearing the statement by Mr. Clemenceau the members of the Army Committee of the Chamber stated that they were well impressed especially by the number of American troops in France which exceeded all expectations and would soon give the Allies equality of effectiveness.

Central Powers

German Troops' Complaints.

Hunger and Terrible Losses.

Some Significant Letters.

LONDON, June 19. — (7-15 P. M.)

Reuter's correspondent at the French headquarters, telegraphing on the 18th June, says: Letters and diaries found on dead Germans and prisoners in the last offensive show that the German soldier, in spite of his victory, is in anything but a triumphant mood. What interests the writers is not the capture of French towns, but the sack of French grocers' shops. As the battle progresses complaints of hunger and short rations are more frequent, coupled with jeremiads about the toughness of the French resistance, the terrible losses and receding prospect of relief. One diary describes the sacking of villages and shops. Referring to a visit to an abandoned French hospital, the writer remarks that German hospitals cannot compare with it. "Sick and wounded are ten times better treated in the enemy hospitals than in ours. With them everything is so clean. Bandages are made of gauze, whereas with us they are made of paper." German women not infrequently write to their husbands at the front urging them to steal for them what they are unable to buy at home. German soldiers, description of the fighting is not very cheerful reading. A Prussian infantryman, writing from Fere on the 6th June, says "We have ceased to advance because the French resist too strongly. Our losses have become very heavy. Only a few companies are left of my division, and it is impossible to count the wounded. A soldier engaged in the Chateau-Thierry sector, writes: "My battalion was used up in three days and has been put in reserve. Before us are mostly Americans. Before it was British, French, and Blacks from Madagascar." An officer writes on the 3rd June: "Our attack was fruitless in consequence of the enemy's terrible machine-gun fire. Among our adversaries we have seen British, Africans, French, and Americans."

Germans Execute Prisoners.

LONDON, June 20.

AMSTERDAM.—The Germans have arrested over fifty prisoners in East Flanders on suspicion of espionage. Sixteen, including women, have been condemned to death and it is rumoured that sentence has already been carried out.

Former German Premier in a Critical Condition.

LONDON, June 21.

AMSTERDAM.—The "Koelnische Volkszeitung" states that Herr Bethmann-Hollweg is in critical condition, as result of an apoplectic stroke and there is little hope of his recovery.

The Use of Limburg Railway

By the Enemy.

LONDON, June 21.

AMSTERDAM.—The Dutch semi-official statement declares that only maximum of twenty-four German trains daily run over Limburg railways. These trains are thoroughly examined by Dutch customs and military officials before they are allowed to proceed.

Bread Reduction Causes.

Great Excitement in Austria.

LONDON, June 20. — (2-40 P. M.)

AMSTERDAM.—A telegram from Vienna says: Reduction of bread ration has caused immense excitement throughout the Monarchy and there are very sharp protests irrespective of party. Immediate German and Hungarian help is demanded. The Executive of German Socialists in Austria has urgently appealed to workers to abstain from excesses or interruption of work pending decision. Vienna workers' Council and Vienna Workmen's Council is protesting against the reduction and demands general peace as soon as possible.

Crisis Reaching a Climax.

LONDON, June 20.

LATER.—Telegrams from Vienna and Berlin show that Austrian food crisis is reaching a climax. M. Ludwig Paul the Austrian Food Minister, in an interview on the subject of reduction of bread ration said that only most deplorable circumstances had compelled this drastic measure. Home and Rumania supplies were

exhausted. Bessarabia was inaccessible and requisitions in Hungary had unfortunately been without result. He hoped that further reductions would be avoided and population would endure till the new harvest. Meetings of Vienna City Council and Labour Council protested against the reduction very vigorously. The latter renewed the demand for speedy general peace and the former demanded that Government should negotiate afresh with Hungary and Germany (especially the latter with a view to securing at least potatoes) and telegraphed to the Hungarian Foreign Minister and the Bavarian Premier and also to the German Government requesting aid potatoes. Premier Seidler told a Socialist Deputation that everything imaginable had been done to avoid reduction of bread ration. Austria's stocks of beef were exhausted and she was dependent on imports from Ukraine and Bessarabia, but deliveries were interrupted. He hoped that Germany would furnish consignments of food in accordance with agreements last May. Von Seidler promised to expedite the harvest as speedily as possible. A Semi-Official Berlin agency appends to the report of Von Seidler's statement a note that the supply of bread and grain from Germany is out of the question. A decree was issued in Vienna yesterday instituting Government control of the new harvest as in Germany and Hungary. It was explained that this was necessary because Austria was entering the new harvest year without any stocks whatsoever and must obtain grain in the speediest manner possible. The "Cologne Gazette" says:—M. Ludwig Paul arrived in Berlin and conferred with the War Food department. It adds that it is declared authoritatively that Germany never promised to supply grain to Austria from her own stocks. Germany herself has been compelled to reduce bread ration. The promise to supply Ukraine grain is admitted but Germany is not responsible for the difficulties in that connection. German papers are uneasy at the situation in Bulgaria and say change of Ministry is regrettable especially as Malinoff is a Russophile. They declare the crisis is due to the food trouble in addition to the dissatisfaction at the Bukharest peace.

In the Prussian Lower House the Minister of the Interior said:—In consequence of the celebrations in honour of Kossuths hatching the susceptibilities of the German population such celebrations would be prohibited in Poland in war time.

Statement on the Miserable Food Situation.

LONDON, June 20.
AMSTERDAM.—The Vienna City Council has issued a statement with reference to the reduction of bread ration. It says that Germany promised some weeks ago to supply the Austrian army and civilians with meal including the German stocks. Deliveries at first were regular but for eight days past Germany had been in arrears and two thousand wagons of meals had not been delivered. No meal had been distributed for a week in munition districts in Austria. Situation was most acute in Prague, Brunn and Galicia. Urgent telegram had been sent to General Ludendorff besides others previously mentioned and the Ambassador in Berlin had made representations. When the Burgomaster received uncorrected notification of reduction of bread ration, he refused the responsibility for order in Vienna and requested at least peace and bread. This was refused and he then again telegraphed to Berlin and Munich asking for potatoes.

London, June 20.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin officially denies the British Admiralty's statement that mines found in the route allotted to Dutch hospitalships were of German origin.

Russia

Soviet Government in Siberia Threatened.

LONDON, June 20.
The "Times" Stockholm correspondent says:—The Bolshevik Government in Western Siberia had been overthrown by a counter revolution, which has captured Tomsk aided by Czechoslovaks. Fighting is proceeding at Omsk, Ekaterinburg and Ufa. The Soviet Commanders have telegraphed to M. Lenin that Soviet rule in the whole of Siberia is threatened. The Siberian Duma has assumed the Government and promised to supply Russia with bread if the Soviet abandons military measures against Siberia.

General

Japan and Germany. What Should Japan Do?

LONDON, June 20.
A telegram to the "Times" from Tokyo dated the 15th June says:—There was heavy fall on the Stock Exchange on the rumour that a special session of Diet had been summoned to determine whether Japan should take all steps to counter the German efforts.

Negotiations for Coalition Ministry.

London, June 20.—[12.30 P. M.]
AMSTERDAM.—A telegram from Sofia says:—The Democratic leader, Mr. Malinof who is designated from the Premiership by a large majority of the opposition has begun negotiations for Coalition Ministry.

German Airmen on Danish Soil.

LONDON, June 21.
COPENHAGEN.—Two German aeroplanes have landed in Denmark. Apparently airmen are deserters wishing to be interned. One of them is believed to be Professor Nicol author of the Pacific book "Psychology of the War" in the German authorities sentenced to four months imprisonment on account of the book.

Naval

Airmen Bomb Bruges.

LONDON, June 20.
AMSTERDAM.—Airmen's bombs destroyed a submarine and torpedo depot at Bruges. Several inhabitants were killed.

Small Naval Incident.

LONDON, June 20.
The Admiralty states that while a British squadron was reconnoitring in the north of the Heligoland Bight yesterday morning, it was attacked by a submarine. No hits were obtained and one aeroplane was brought down and destroyed by gunfire.

Western Front

Resumption of the Western Offensive. Between Somme and Arras.

LONDON, June 21.
PARIS.—A Semi-Official statement says: Heavy artillery fire which is at present occurring between the Somme and Arras possibly heralds the resumption of the offensive.

Enemy Raids Dispersed.

LONDON, June 20.—[1.15 P. M.]
A British communiqué says: We carried out a number of raids in the neighbourhood of Royelles Lens and Givenchy also in the Seneffe and Ypres sectors. Some led to sharp fighting in which the enemy sustained many casualties and we took eighteen prisoners. Our artillery and rifle fire dispersed raids in the neighbourhood of Morlaixcourt. Hostile artillery was active between the Somme and the Arras. There was considerable reciprocal artillery fire northward of Albert and in the La Bassée canal sector.

Heavy Enemy Losses Inflicted.

LONDON, June 21.—[3.0 A. M.]
An American official communiqué says:—Our machine gun fire and patrols inflicted considerable losses on hostile patrols northward of Chateau Thierry and in Woivre. There was artillery activity in these regions and in Lorraine.

French Take Prisoners.

London, June 20.—[4.30 P. M.]
A French communiqué says:—Our detachments penetrated enemy lines between Montdidier and the Oise and in the region of Bois-Le-Chaume and brought back twenty prisoners.

II German Aircraft Felled.

London, June 21.—[12.35 A. M.]
In a communiqué with regard to aviation F. M. Sir Douglas Haig says:—Low clouds and rain interfered with flying on the 19th June. Enemy aircraft showed little activity. We destroyed nine German machines and drove down two. One British is missing.

LONDON, June 21.—[1.45 A. M.]
Last night's French communiqué said: There has been intermittent artillery duel between Montdidier and Oise and south of the Aisne.

Enemy's Great Losses in Aircraft.

LONDON, June 20.
PARIS.—Contradicting German claims with regard to the Allied losses, it is announced that during May the French alone brought down 231 enemy machines and put out of action another 160 and destroyed 35 balloons, as against French losses of sixty aeroplanes brought down and twelve put out of action.

LONDON, June 20.—[11.20 P. M.]
The British communiqué says:—The French carried out two successful raids last night in the neighbourhood of Loere and took several prisoners. The British took a few prisoners northeastward of Meteren. We advanced our line slightly this morning northeastward of Merria and took few prisoners. We beat off two counter-attacks on the new positions. Hostile gas shelling was active in day time in the vicinity of Ayette.

LONDON, June 21.—[12.50 P. M.]
The British communiqué says:—We captured a few prisoners and machineguns and inflicted many casualties in raids and patrol encounters in Aveluy Wood, Hebuterne and Royelles and on both banks of the Scarpe. We repulsed with loss several attempts to recapture ground northwest of Merria.

London June 19.
A wireless German official communiqué says:—Assaults were repeated several times and slightly pressed back our line eastward of Montgobert.

Italian Front

Enemy Forced to Retire.

LONDON, June 20.—[7.10 P. M.]
An Italian official communiqué says:—The battle is continuing bitterly and uninterruptedly from Montello to the sea. We drove back the enemy in the evening of the 19th to northward of the Montebelluna railway compelling him to withdraw the whole front. I attack somewhat towards the north-eastern salient of Montello and taking 1226 prisoners and numerous machineguns. The struggle along the Piave fluctuated fiercely on the front lines. I was waged by the enemy with decision and hardness and sustained by our troops with great stubbornness and bravery. The enemy in the afternoon of the 19th June attacking with fresh troops, was repulsed and then set some ground fronting Zenon. But our support arriv-

ing immediately forced him to retire. Our energetic partial counter-attacks succeeded in greatly reducing the fighting sector westward of Santadona. We took 513 prisoners.

Allies Capture Positions.

Czecho-Slovak units have valiantly given their first tribute of blood to the principles of freedom and independence for which they are fighting on our side. Fr. indrawn to sunset. Allied airmen and Italian seaplanes participated uninterruptedly and effectively in the battle. Fourteen enemy machines were brought down. One Italian machine did not return. French units carried out a successful surprise operation on the Asiago Plateau and carried position at Berugo and Fener taking 101 prisoners. We completed their gains capturing Monte Costanza and taking another hundred prisoners. Enemy attacks at Montebelluna were repulsed.

Austrians' Position on the Piave.

LONDON, June 20.
The flooding of the Piave washed away all bridges except four, but the Austrians speedily constructed temporary foot bridges and as the river has now subsided the Italians apparently are unable to take full advantage of the awkward position of the Austrians at present. Out of fifty-six divisions the Austrians hitherto have engaged well over thirty. The situation continues quite satisfactory.

Total Prisoners Taken.

Ten Enemy Machines Destroyed.

LONDON, June 21.—[12.35 A. M.]
A British Italian official communiqué says:—The situation on the British front is unchanged. The total of our prisoners during the battle on the 15th and 16th is now 19 officers and 1,600 others. Our aircraft were active on the 19th. We destroyed ten enemy machines and dropped 1,360 pounds of bombs on various targets. There was heavy rain in the morning.

Italy and Czecho-Slovaks.

LONDON, June 20.
Correspondents on the Italian front state that numbers of Bohemians who have surrendered explained their action by producing a proclamation dropped by Italian airmen announcing that Italy had adopted the cause of the Czecho-Slovaks as a nation and is inviting them to rally to the national cause.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

Commissions to Indians.

The Long Delayed Announcement.

SIMLA, June 21.
A press communiqué says:—The Government of India have had under consideration for some time past proposals for the grant of Commissions to Indians. Expression was given to their views by His Excellency the Viceroy in his speech at the War Conference at Delhi and these views were at once communicated to His Majesty's Government, but the latter's preoccupation with other matters has delayed their reply. This reply has now been received and it is to the effect that His Majesty the King-Emperor has decided to grant (1) a certain number of substantive King's Commissions in the Indian Army to selected Indian Officers, who have specially distinguished themselves in the present war (2) a certain number of King's Commissions conferring Honorary Rank in the Indian Army to selected Indian Officers who have rendered distinguished service not necessarily during the present war and who owing to age or lack of educational qualification are not eligible for substantive King's Commissions; such Honorary Commission will carry with them special advantages in respect of pay and pension; (3) a certain number of Temporary but Substantive King's Commissions in the Indian Army to selected candidates nominated partly from civil life and partly from the army. Those selected from civil life will be nominated by His Excellency the Viceroy on the recommendation of His Excellency the Commander-in-Chief and the Local Governments and political administration concerned. They must be between the ages of 19 and 25 and will be drawn from families which have rendered good service to the Government and more especially those which have actively assisted in recruiting during the present war. Those selected from the army must also be between the age of 19 and 25 and will be nominated by His Excellency the Viceroy on the recommendation of His Excellency the Commander-in-Chief and the general officers in whose commands they are serving. In making selections preference will be shown to the Officers of Non-Commissioned Officers who have displayed special aptitude as leaders and instructors. No candidate will be eligible for nomination unless he is medically fit and has passed a qualifying examination as a test of his general education. The standard required of civil candidates will be that prescribed for the diploma of one of the colleges a school leaving certificate recognised by a Local Government, the matriculation examination of an incorporated University or any Higher Examination. Holders of such certificates will be exempted from the qualifying examination referred to above. The standard of the qualifying examination demanded of military candidates will be prescribed by His Excellency the Commander-in-Chief. Candidates selected for nomination will be required to join a school of instruction. Their status while under military training will be that of Cadets. The length of the course will depend upon the attainments of the Cadets. It will usually be not less than a year. No Cadet will be granted a Commission unless reported fit in all respects for employment as an officer on active service. On completion of the school course candidates who qualify for Commissions will be posted to Indian regiments as Temporary Second Lieutenants and will be subject to the same regulations and enjoy the status as British Officers of the same rank. On the termination of the war temporary officers appointed under this scheme who

have proved themselves efficient in every respect and who are to make the army their profession will be considered for permanent commissions. The remainder will be retired on a gratuity with permission to wear the uniform of the rank held at the time of retirement.

2. The Government of India have also decided with the approval of the Right Hon'ble the Secretary of State for India to nominate ten Indian gentlemen annually during the war for Cadetships at the Royal Military College, Sandhurst. Candidates will be nominated by His Excellency the Viceroy on the recommendation of the Commander-in-Chief and the Local Government or Political Administration concerned. No candidate will be eligible for nomination unless he is medically fit and has passed a qualifying examination which will be held in Simla. This examination will include an oral examination similar to that required by the Admiralty in the case of candidates for the Naval College at Osborne designed as a test of general intelligence. Candidates for nomination must be between the ages of 17½ and 20 on the 1st July 1918. A syllabus of the qualifying examination referred to above will be published at an early date. The general standard required will be that prescribed for candidates for Temporary Commissions. The payment of fees for the education of Cadets at Sandhurst is in abeyance during the war. Parents and guardians are required however to contribute £35 towards the cost of uniform, books, recreation etc. and a pocket money allowance not exceeding £50 a year to be paid through the college authorities. It is also usually necessary. While at Sandhurst Indian Cadets will be treated in precisely the same way as British Cadets and after passing the qualifying examination on the termination of the course will if found suitable in all respects, be granted permanent King's Commissions in the Indian Army.

Calcutta

European Man-Power and Government Requirements.

CALCUTTA, June 21.

It is understood that some details of the requirements of the Government of India in regard to the utilisation of European Man-Power in India have reached Calcutta this week and have been considered at private meetings by the committees of the Bengal Chamber of Commerce and Calcutta Trades Association. So far as can be gathered what the Government desires first of all is a sort of census of Europeans employed by various mercantile and trade firms upon which they can base their demands for more recruits for the Indian Army Reserve of Officers. As has been recognised all along many more officers will be required if anything like the number of Indian recruits asked for are secured for the new armies and every available man will be needed. The members of the Chamber of Commerce and Trades Association, it is understood, will be asked by those bodies to supply full details of their staffs and when these have been received and tabulated and sent to Simla the Government of India will formulate their proposals. These preliminaries will necessarily take some time but the work is to be expedited as much as possible. One point to be considered is the position of firms which are not members of either the Chamber of Commerce or Trades Association.

Midnapore Special Tribunal.

CALCUTTA, June 21.

The Midnapore Special Tribunal has delivered judgment in a case in which a detainee Rajendra Nath Chakra was charged under the Defence of India Act. The charges against the accused were that he sent two telegrams one to the Editor of the "Bengali" and another to the Secretary of the Bengal Government without previous intimation to the Police Superintendent and that he failed to report himself daily to the Police Sub-Inspector. The Court acquitted the accused on the first charge, holding that the written correspondence in para 10 of the Government Order did not in the ordinary sense include telegrams. The Court convicted the accused on the second charge of violating Para 11 of the Government Intercourse Orders and sentenced him to pay a fine of Rs. 50 and to be confined till the rising of the Court.

Bombay

National Service Bureau.

BOMBAY, June 21.

A Provincial National Service Bureau which was approved by War Purposes Board, will soon be established in Bombay with its office in the New Custom House, Ballard Pier, which is getting ready. Volunteers for the service in connection with the Bureau are being registered and work will be allotted to them as the office is established.

Typhus Fever in Bombay.

Discussion in the Corporation.

BOMBAY, June 21.

At a meeting of the Bombay Municipal Corporation on Thursday evening a letter from the Municipal Commissioner intimating a few cases of typhus fever in the city and the need for provision of proper accommodation for treatment of such cases at Arthur Road Hospital, was considered by the Corporation. The Health Officer and the Commissioner came in for a good deal of criticism for not bringing these cases to the notice of the Corporation earlier. The Commissioner explained that there was no epidemic of typhus in Bombay. Two cases of typhus occurred on the 5th May among Armenian refugees who were living in the Armenian Church in Meadows Street and since then no more cases had occurred. Since these two cases had occurred the Municipality as a precautionary measure against any epidemic breaking out in future were making arrangements for accommodation for such patients in hospitals. The Health Officer was taking every possible precaution and he assured the Corporation that they were only providing against a possibility and they were not taking steps to deal with an actual epidemic.

The Chief of Dungerpar's offer of Rs. 20,000 for war purposes has been accepted by the Government.

The death is reported at Junagadh of Mr. Mathuradas Amrutlal Vasawada, Philosopher and Sanskrit Scholar of Kathiawar.

The opening ceremony of the new buildings for the new Poona College was performed by the Hon'ble Sir Ibrahim Rahimtulla on Thursday evening in the presence of a distinguished gathering.

The Government of Bombay have just issued instructions for the guidance of petty District Officers in Gujarat in the matter of recruitment and of organisation of Recruiting Circles.

Burma

Mr. Mark Hunter in Rangoon.

RANGOON, June 21.

Mr. Mark Hunter, Burma's new Director of Public Instruction, last night made his first Burma speech in opening the new Sirharama Reddiah's High School. He was presented with a gold key set with precious stones and he expressed pleasure having just come from Madras in being that evening in the centre of the little bit of Madras planted in Rangoon.

South India

The Mysore Economic Conference.

Comes to a Close.

MYSORE, June 21.

The birthday session of the Mysore Economic Conference came to a close this evening. Among the important subjects discussed Mr. C. R. Reddy moved that all schools should be of polytechnic type and another for making education for girls compulsory in Taluk headquarters towns, was moved and carried by a majority in spite of speeches against the proposition. Mrs. K. D. Rukmanamma, Principal of Maharani College, in moving the proposition that the industrial and domestic subjects be introduced as optional or Vernacular courses of study for girls and literary side be opened in home industries classes for women, urged for equal facilities for women along with men in the matter of education, and that women should be allowed freedom of choice as regards their educational ideals.

Latest Telegrams.

London, June 21. [4.15 P M.]

French Communiqué says: We improved our positions north of Faverolles and in region south of Hautevesnes taking a score of prisoners.

Result of East Cavan By-Election: Griffith Sinn Feiner 3795. O'Connell Nationalist 2581.

YOKOHAMA. Prince Arthur of Connaught has arrived to present Field-Marshal's Baton to Mikado. He received a markedly cordial reception.

London, June 21.—[8.0 p. m.]

Generally speaking Austrian offensive may be regarded so far as a complete failure. Enemy's objects have not been anything like achieved on any part of seventy-five mile front. Austrians now hold only northeast of northern corner of Montello. Italians have re-entered Nervesa and recaptured over half of ground they lost in south. Austrians now have only one bridge in Montello region which is being heavily bombed. It is believed that Austrians in Montello region have received no support since June 18th. Austrians hitherto have used up thirty-five out of fifty nine divisions. Bulk of their reserves are behind mountain front, where possibly enemy will renew offensive while keeping up pressure on Piave line. There is no sign of German troops coming to assist Austrians.

ధర్మవరపు వార్తలు.

(మాస్కోయ విశేషవనముద్దేశము.)

ఉత్సవము.

ధర్మవరము జూన్ 17:—ధర్మవర స్వరాజ్య సమితి వారు జూన్ 16 వ తేదీ సాయంత్రం మాటుగంటలవరకు భజనతో వందేమాతర ధ్వజాలతో శ్రీ ఆదిదేవండు ఆరంధేర్ వాడియాగడ్ల పటము నూరేంచి యుత్సవము గావించిరి స్వరాజ్యప్రయత్నమున కచిరకాలముననే ఫల మొనముడు ట్రై జేవాలములలో నాకేళముల సమస్పించియు, మజిలీలలో జక్కెర చదివించియు ప్రార్థనలు సలిపిరి.

సభ.

నేటిరాత్రి 7 గంటల సమయమున ధర్మవర స్వరాజ్య సమితివారు పుట్టమర్కండి బహిష్కరణమున బ్రహ్మశ్రీ మాట్రి రామచంద్రరావుగారి యాజమాన్యమున నొక బహిరంగసభ గావించిరి. ప్రారంభమున శ్రీ చివీద్రనాథాచార్యులు కవిశిలే ద్వారా యాజ్ఞాభాషాపద్యముల కాంధ్రీకరణము లగు "సమయ మిదే వచ్చె" యను గీతములను రుద్రా నారాయణస్వామి, కలవల రామప్ప యను పండ్లెండెండ్ల బాలకులు హృదయరంజకముగ వాడిరి. పిమ్మట బ్రహ్మశ్రీ మాట్రి శంకరరావుగారు నేటి యుత్సవకారణములను వివరించుచు నాంధ్రభాషలో జక్కని యావస్థాసము గావించిరి. శ్రీయుత శివ ఆంజనేయులు గారు రచించిన విజయగీతముల జరుపుటతో కరతాళ ధ్వజాలతో వందేమాతరధ్వజములతో సభ ముగిసిరి.

నేడు

ధర్మవరమున సంకల్పవాదయం దంకట నెలక తమ్ముడుగ బడుచున్నది. జవలలో శ్రేణువాగ్ధి యధిక మగుచున్నది. కర్తవ్య గ్రాంథాంతరములకు బోవుచున్నారు.

దొంగతనము

నాలుగైదు దినముల క్రిందట నొకనాటి రాత్రి ధర్మవరమునందలి కొటలోని జేబుగోపాలస్వామి యాధరణముల నన్నిటిని దొంగలు పూరించిరి. పట్టుకడలేదు. అసంతృప్తులను శ్రేణు తగ్గినది. కలరా ప్రారంభించినది. గొట్టాను జువరా బడన్న పల్లె గ్రామమున పశువులకు పాలును:వ్యాధి.

వృత్తాంతములు

నాగపూర్లో కిరసనానెట్ ప్రజలు చాల ఇబ్బంది

పడుచున్నాడు.

యధ్యక్షులొరకు దండుపాను నాయకుడు ఇచ్చిన మా 20000 లను కొరతము వారంగిరించిరి.

కథియవారు సంస్కృత విద్యార్థియు వేదాంతయునగు వధురవాను అమృతలూ వాసవాదాగారు మరణించిరి.

గురువారము నాటిసాయంత్రంకాలము మానసియులగు సర్ ఇబ్రహీము రహింతుల్లాగారు మాతన పూనాకళాకాలను తెరచిరి.

వైదికులను జేర్చుటనుగూర్చియు, వైదికులజేర్చు సంఘముల నెలకొల్పటనుగూర్చియు బొంబాయి కొరతనువారు జిల్లా ఉద్యోగియులకు సలహాల నడిపిరి.

మధ్యరాష్ట్రములందు మే నెలలో 1086 వంది మనుష్యులు వైదికులుగా జేర్చబడిరి. ఆరాష్ట్రమున మే నెలాఖరున కయన మొత్తము 6558.

పంజాబు రాష్ట్రమున నిష్పందింపబడిన వారినిగూర్చి తగిన సలహా చెప్పటకు వ్యాజ్యమూర్తులు సుదీలాలు, విజ్ఞురభోర్పు గార లొక సంఘముగ నియమింపబడిరి.

యధ్యక్షులసభప్రముఖు:—జూన్ 20-న తేదీ కమ్మగు పోయిన యధ్యక్షులసభప్రముఖ మొత్తము రూ 14,67,07900 లు. వివరములు యెగాలు రూ 7,25,16,600; బొంబాయి రూ 81,81,84,600; మదరాసు రూ 1,09,41,700; సంయుక్త రాష్ట్రములు రూ. 1,05,88,800; తక్కినరాష్ట్రములు రూ. 1,94,16,400.

హిందూజేతపు కొరతనువారు కొరతనుకయి భారతీయులు స్వేచ్ఛను జేరునెడల వాటి కక్షనుసగుటకు చాలింత వంది యూరోపియనులు గావలసియున్నాడు గాన హిందూజేతమున నున్న యూరోపియనులలో వీలయినంతవందకి కక్ష నొసగ నెంచి కొరతనువారు వివిధవర్తక సంఘముల వారిని వివరములు తెలుపగోరిరి.

బర్మారాష్ట్రపు ప్రొత్త విద్యారాజాధికారి మార్క్ హంబరుగాలు మొన్న రాత్రి నీతారానురెడ్డిగూరు గారి హొన్నూరును తెరచుచు బర్మాలలో మొదటిసంఖ్యయు ఉపన్యసిందిరి. ఆసమయమున వారికి ప్రజయతములగు బంగారు తాళం చెవులు జత బహుమతి జేయబడెను. మదరాసునుండి వచ్చినవెంటనే రంగూనునందలి మదరాసీయులు తమను గౌరవించినందులకు వారు సందిసమును దెలిపిరి.

బాతీయ సేవాసంఘము:—బొంబాయి రాష్ట్రీయ బాతీయ సేవాసంఘము నేర్పరుచుటకు యధ్యక్షకార్యసంఘము వారంగిరించిరి. బొంబాయి సగరమున నీసంఘము కొత్త కవ్వమును ఆఫీసు బాలర్లపేరుమీద నేర్పరుపబడును. అది తయారగుచున్నది. స్వచ్ఛందచేతులుగా నుండగోరు వారి పేర్లు నమోదు చేయబడుచున్నవి. కార్యాలయ మేర్పడగానే పనులు నిర్వహింప జేయబడును.

నిష్పందితునిపై కేసు:—రాజేంద్రనాథచక్రవర్తి యను నతడు పోలీసువారి ఆనుకుతిలేకుండ తింతీవార్ల సంపెను. అతనిసమును ఇనసెక్రెటరు కనబడలేదని కేసు చేయబడగ మొదటిది నేరముగాదల కొద్దరారు ప్రోసీవేసిరి. రెండవదానికి మాత్రము రూ 50 లు జూర్యానా విధించిరి.

కోపకుశోగను, జూన్ 21:—రెండు జర్మనువిమానములు డెన్మార్కులో దిగినవి. వైమానికులు నిష్పందింపగోరుచున్నటు లున్నది: ఆయన "వైకాలజీ ఆఫ్ కార"ను కాంతివాది పుస్తకమును:వ్రాసిని ప్రొఫెసర్ నికోలు గారు వారిలో నున్నాడని నమ్ముబడుచున్నది. ఆపుస్తకమును:వ్రాసినందులకు జర్మను అధికారు లతనికి నాలుగుమాసముల కఠినశిక్షను విధించిరి.

బొంబాయి

పురపాలకవిచారణ సంఘము.

స్థానికస్వపరిపాలనమును గూర్చి కొన్ని సమస్యలను విచారించుటకు బొంబాయి దొరతనమువారు నియమించిన ప్రాంతములలో మూడునములు సమావేశమయ్యెను. సంఘమున ఉత్తర, మధ్య, దక్షిణశాఖల కమిషనరులును, పరంజపీ, ఇబ్రహీము బాధ్యు, దొరతనమువారి కార్యదర్శి, థామసుగా రలు గాక మరి నలుగురుండిరి. ముగ్గురిపలు ఎన్నికలకు ఎన్ని కొను వా రెట్టిగుణములను గలిగియుండవలయునను దానిని సంఘమువారు మొదట ఆలోచించిరి. మైసూర్లో విడిచిన శ్రీపురు ములందఱును, చుట్టుపొలిసను లేవనైన పన్ను చెల్లించువారందఱును వోటునిచ్చుట కధికారము గలిగియుండవలయునని పరంజపీగారు ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానము త్రోసివేయబడెను. ఎకన్నీకలకు ప్రత్యేకవిద్యార్థులను లుండుటావశ్యకమాయన సంకల్పింపబడుట తర్కించబడెను. మహమ్మదీయులకు, కేసుంగ నెన్నిక లుండకున్న నట్టిగుణముల నియమింపవలదని. మహమ్మదీయసభ్యు లెదిరించిరి. దీనిమూలమున ఎన్నికకు జనరలు వార్డు కొకదాని నిర్దేశించవలయునను తీర్మానము వచ్చి అది చాలవరకు తర్కించబడి తుదకు రెండు వరకులమీద నట్టి ఏర్పాటులు అంగీకరింపబడెను. 1. పురపాలకసంఘమున రిట్టి ఏర్పాటులు గోరుచున్నార. 2. ఏర్పాట్లప్రకారము వోటిచ్చుట కర్హులగు పరిగణింపబడు వారిగుణములు చాలమందిని కేర్పరుట కనుకూలము గ నుండుటలయను. టెర్రిటోరియలు వార్డునందును జనరలు వార్డునందును రెంటియందును ఉండు సభ్యులొకమారే ఓటిచ్చుట కనర్హుడగుచున్నాడు. జనరలు వార్డులో వోటిచ్చువారు వెల్వనర్వలరు స్కూలువైసలు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలందు దుర్బిల్లులైనవారుగ నుండవలయునను నియమము గూడ చాల తక్కువగ నున్నదని ఆలోచింపబడి పూర్వపుగుణములే యుండవలయునని యంగీకరింపబడెను. పన్ను చెల్లించుటకు బట్టి ఎన్నిక కర్హులను నియమింపవలయునను అంతయు విచారింపబడెను. పన్ను చెల్లించు ప్రతివాదికిని వోటిచ్చు అర్హతయిండవలయునని థామసుగారనిరి. అట్టి నూత్రము చలన నెంతయింది యుండునదియు తెలిసికొనుట కేర్పాటులు చేయ నాంశించబడెను. రెండవ మూడవ దినముల సభలలో మరల నానూత్రము తర్కించబడెను. ఇంతకు తక్కువకాని పన్ను చెల్లించు వారందఱును ఆన్ని పురపాలకసంఘములును వోటురులగు లేవనైనవందల యునను ఆ తక్కువపన్నును నియమించుటకు తుదకు నిశ్చయింపబడెను. సున్నీ మటుంబులులా తక్కువపన్నున కెన్ని రెట్లెక్కుడు పన్నును చెల్లించిన నన్ని వోటిచ్చుటవలన మిగిలిన ఉపపాదనము త్రోసివేయబడెను. కొంచెము ప్రాముఖ్యతగల ప్రతివాదికిని తగినసాటి విద్య ఒకగబడవలయునని సంఘము వారు తీర్మానించిరి. మహమ్మదీయుల ప్రత్యేకపు ఎన్నికలవిషయమున నొక సభ్యు డొకమారుకంటెధికముగ వోటునిచ్చుకూడదు. ఇంక తాలూకాలోని విషయమున తాలూకాలోనుండు జనులలో నూటికి 40 మందికంటె తక్కువకాకుండ జనులు ఎన్నికస్వార్థముగ గలిగియుండునంతటికొలది పన్నును ఏర్పాటుచేయవలసినదని నియమింపబడెను. భూమిపన్నుల చెల్లించు వారినిగూడ చేర్చుకొనవలయునని ఏర్పాటులు చేయవలయును. నియమితమగు కొలది మొత్తముల నెట్టి పన్నులములముగ నైన చెల్లించువారిని సహితము చేర్చుటయు నని సంఘమువారు తెలిపిరి. లోకల బోర్డు విద్యార్థులను నియమించుట వరకు కధికారము లేదని వా గాలోచించిరి. మహమ్మదీయులకు తప్ప లోకలుబోర్డుల విషయమున ప్రత్యేకపు ఎన్నిక సంఘము లరసుము లేదని వారు తెలిపిరి. దొరతనమువారు స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘము మొకదాని నిర్దేశించవలయుననియు అందు రాష్ట్రమందలి పురపాలకసంఘాధ్యక్షు లందఱిచే నెన్నుకొనబడు సభ్యులొకమారు, లోకలుబోర్డు అధ్యక్షులందఱిచే ఎన్నుకొనబడు సభ్యులొకమారు వలయును, ముఖ్యకార్య ర్హవాకోద్యోగులను గూర్చి దొరతనమువారు వాట్టిని పురపాలక శాఖస్వేచ్ఛవలయుననియు, అందలి ఉద్యోగులకు రూ 150 లకంటె తక్కువ జీతముండ గూడదనియు, ఎక్కుడు జీతమును దొరతనమువారే నియమింపవలయుననియు వా లొకతీర్మానము చేసిరి. నగరమునకు బయటివారు కమిషనరులగు నుండవచ్చునా అను విషయమున ఉండవచ్చునని సంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

ఒంగోలు వార్డులు
(మాన్యకీడు విశేషమని యొద్దనుండి)

డాక్టరు కాంతారావుగారు

ఒంగోలు, జూన్ 19:—మాపురమున మొక సంవత్సర కాలముండి యీ చుట్టనే నెల్లూరుకు బదలాయించబడిన మా డాక్టరు జి. లక్ష్మీకాంతారావు ఎం. ఎం. ఎస్ గారు తిరుగ మా మునిసిపలు చికిత్సాస్థలమునకు బదలాయించ బడిరి. వారి స్థానమున ప్రకృత మున్న డాక్టరు పీటర్సు గారు సేబరుకు మార్చబడిరి. కాంతారావుగారు జూలై మొదటి తేదీ వాడు వచ్చి చార్జీ పుచ్చు కొందురు.

బాలికా పాఠశాల

దొరతనమువారి బాలికా పాఠశాలయొక్క సాంకేతిక కోత్సరము మొన్న సా యుకాలము మా సముకల్తెగు గారు రగు కొంత రాయము రిపంతులు ఎం. ఏ. వి. సి. ఎస్ గారి యాజమాన్యము క్రింద జరుపుచు గా జరిగినది. బాలికా సాంకేతి నాటకములోని ముఖ్యరంగముల ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల నానంద పరచిరి.

రంగయ్యగారి పాఠశాల.

మాపురమున గల వేంకటరంగయ్యగారి హిందూ విద్యాలయ భవనమున కీచుట్ట దొరతనమువారు తగిన ద్రవ్యసాయము చేసినను పని ప్రారంభింపకుండుట విచారకరము. ప్రకృతమున్న భవనములో నుండి విద్యాలయమున దీని యేదియోకొక చిన్న యింటిలోబడి యవస్థపడుట కన్న ప్రత్యేక భవనర్మాణము నకు రంగయ్యగారు వెంటనే పనిబూని చేసిన బాగుగా నుండును.

శ్రీమతి సరస్వతీబాయిగారు.

అంధురాలయి గానకాస్త్రమున ఆంధ్రదేశమున 16 ఖ్యాతిగాంచిన శ్రీమతి సరస్వతీబాయిగారు మాపురమునకు వచ్చి, ప్రజల నానంద వ్యాలో ముంచుచున్నారు.

పరీక్షా ఫలితములు.

మొన్నటి స్కూలువైసలు పరీక్షకు మాపురమున గల మిషనువారి విద్యాలయమునుండి 80 మంది విద్యార్థులు వెళ్లగా 11 గురు మాత్రము కృతార్థులగుట విచారకరము. ఇంతవరకును అధికారులు చెప్పబడేగాని విద్యాలయమున నిలకడగా ఉపాధ్యాయులుండుటకు తగినవీలు కల్పింపని విద్యాలయాధికారుని పనియు నిందులకు కారణమని విచారింపగా తెలియుచున్నది.

అయ్యన్నకృష్ణగారి ధర్మములు.

మదరాసు నివాసులును, వర్తకశ్రేష్ఠులును, బీదలపాలిటి కల్పకరువును అగు పొత్తూరి అయ్యన్నకృష్ణగారు మాపురమున రైలుస్టేషనుచేరే బీదలనివాసాశ్రమై యొక గొప్ప సత్రమును గట్టించుచున్నారని వ్రాయుట కంతయు నానందకరము. వారింకను తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామములకు దర్శించుచు బీదలకు గృహములు కట్టించి యిచ్చుచున్నారని సుయితము వ్రాయుటకు గర్వపడుచున్నాను.

రాజోలు తాలూకా వార్డులు.

(మాన్యకీడు విశేషమని యొద్దనుండి).
కాలమాసము.

రాజోలు మే 19:—ఎండవత్తి, గోలదివడ్లములు మరియొకవచ్చి, కాలములు తీయబడుటచే ప్రాంతానికి ఆట పోసికొనియున్న కర్షకులు ఊళ్ళులు ప్రారంభించివారు. గత సంవత్సరము తరుపంతులేక విచారించుచున్న వారి కర్షము లీ యేదైన ఫలించుగాక.

అంటు వ్యాధులు.

మాతాలూకాలోని అంతరివేదిగ్రామములో నీవత్సరము కలరా, స్ఫోటకములు ప్రవేశించికొందర ప్రజలను తమవారెట్లుకొన్నవి. కలరా కొంతించినదిగాని మహాదీకపుట్టుద్రేక మింకను తగ్గలేదు.

హెచ్చుధరలు

అన్ని వస్తువులకు ధరలు పెరిగినను హెచ్చిపోవుచున్నవి. బియ్యము ఏడు సేవలయిన విచ్చుటలేదు. బట్టలకుక తలయెత్తి చూచుటకే వీలులేదు. అన్నిచోటులను దీనిని కల్గించు ప్రయములు సులభమయింద నీ తాలూకాలో ఇంకను అట్టి ఏర్పాటులు చేయబడకుండు టెంతయు కోచనీయము.

యధ్యక్షులు

మాతాలూకాలోని రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరులు మొదల మన ఉద్యోగులు రెండవయధ్యక్షులును నిమిత్తము గ్రామ

యలవెంబడి తగుప్రయత్నములు సులభమన్నార. ప్రజలు తగురీతి సహాయ మొనర్తురగాక.
దోపిడి భయము.

వెంటపాడు (కృష్ణాజిల్లా) మొదలయినవి దోచబడుట చే పొల్లుకొలనుగూడ మొన్నటి కనివారము దోచబడునను భయమున ఇచ్చటినుండి యచ్చటకు వెళ్లు వర్తకులు చాలమంది వెళ్లుట మానుకొనిరి గాని అచ్చట సేమియు జరుగలేదట !
రూపాయనోట్ల మాటకము.

నూ నెవలనగాని మరయొకవిధమున గాని మరకలు పడి నట్టియు, నలిగినట్టిగాని రూపాయనోట్లు ధారాళముగా మారు ననియు, వారికి మరకము తీసికొనకూడదనియు దండోరా చేయింపవలయునని గ్రామోద్యోగులకు నోటికొలు వచ్చినవి. ఈ ప్రకటన మూలమునైన ప్రజలలో ఇదివరకున్న ఆసంస్కృతి తగ్గవచ్చును.

మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్ని రైలు చేయబడినవి.)

నో టీ సు. (1222)

సౌతిండియన్ రైల్వే నిబంధనలం జేసి సౌతిండియన్ రైల్వేమీదుగ పోవలసిన సరకులను మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ వారు జోలారుపేటగుండా వంపులకు అంగీకరించెదరు. దిగవుత్తరువు పరకు ముందుగ అంగీకారమును బడసిన సర్టిఫికేటుల ప్రకారము సరకులు రవాణా చేయబడును.

స్వ దేశ విస్క-త్తులు.

స్వదేశీయము రుచికరము బలకరము. ఆంధ్రదేశమున ఆంధ్రులకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినవి.
చక్కెరవి పాను 1-కి రు. 0-10-0
చప్పనివి పిల్లలకు కోగుల కువమోగించునవి పాను 0-12-0
అల్లంవి పాను 1-కి 0-12-0
బాదంవి పాను 1-కి 0-14-0
రెండుఅణాలు తపాలబిళ్లలు పంపిన నాలుగురకములు మారిరి పంపబడును. 0-14-0 పంపిన మాజవాణకూడి మీద విస్క-త్తులు నాలుగు రకములవి ఒకపాను తపాల ఖర్చులు మేమే భరించి పంపెదము. మొత్తముగా కొనునాటికి ధర తగ్గించబడును.

స్వదేశీ సామానుల అంగడి
నెం. 25, రంగనాథులుపేట, నెల్లూరు.

మన రాజునకును, మనదేశమునకును సహాయపడుడు.

మన దేశముయొక్క నైజికసాధన సంకల్పిని అభివృద్ధిని జేయుడు. వ్యవసాయము మన ముఖ్య వృత్తి గాన, నూ వద్దనున్న రసాయనశాస్త్రము ననుసరించి చేయబడిన ఎరువు నుపయోగించి వ్యవసాయమును అభివృద్ధి చేసికొనుడు. ధాన్యపు పంటను ఎక్కువపండించు ఎరువు హాండ్రెడు వెయిలుకు 7 రూపాయలు.

(1) హిందూమాక	5-4-0	హాండ్రెడ్ యిల్
(2) ధాన్యలక్ష్మి	4-0-0	"
(3) మంచిపాస్టేట్ (సాధారణం)	7-0-0	"
ఎనుక యెరువు	4-8-0	"
చవుడును ధ్వంసముచేసి		
సారమును కలిగించునది	5-0-0	"
గుండజేసిన తెలకపిండి ఎరువు	4-0-0	"
మంచి బలం కలుగజేయు ఎరువు	4-8-0	"

భూమిని పరీక్షించి తగిన ఎరువును సప్లయ చేయువారము. వలయువారు వివరములకు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసిన తెలియును.

ది స్వదేశీ ఇండస్ట్రీయల్ లిమిటెడ్,
(982) కంజీవరం.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన

ఒకసంవత్సరము-విశ్వబ్రాహ్మణులు తెలుగు నియోగియహా జనసభయేమైనది: ప్రతిటింపలేనందులకు చింతించుచున్నాము. ద్వైత్యపేట సభ్యులది: పేటలేని బాలులను ప్రతిటింప బాలము-సంపాదకుడు.

I స్వరాజ్యవర్ధంతి

ఆయాస్య, సంఖ్యలు జిల్లా వాటివూడే గ్రామములలో 16 తేదీ ఉదయమున జాతీయ గీతములతో నగరసంకీర్తనము చేసి పాముగ్రామం కలెంపాటి పేటకు బృహత్ గారియజమాన్యము క్రింది ఒక సభను జరిపి స్వరాజ్యవర్ధంతి సందర్భమునందును మూడు రోజు గ్రంథములతో శ్రీ కంఠం గ్రంథాలయమును నెల కొల్పిన మైసూరు సభ్యులను ఏకైక తీర్మానములు జరిగినవి. దేశీయ మహాభివృద్ధి మహామ్యుక్తియ సభ్యులు వారును కలసి కడప జిల్లా సంస్కరణల కప్పు కలిగినవిలు అంగీకరింప జూడదని తీర్మానించినది. మరొకటిగాను 55 సుప్రభాత్య యక్షునిగాలిమిని ఆలోచించిన, అకమానకరములగు మాటలకు శత్రువుల తన అకమ్యుక్తిని తెలుపుచు తీర్మానించినది.

ఒకరు.

II

ఆయాస్య, విశాఖపట్టణము జిల్లా పాలకొండలాలాకా వాటిలకల గ్రామమున అప్పటి ఆదివారము రోజున స్వపరి పాలనాధికారములతోగల కడు వేడుకతో జరుపబడెను. కాదు సాయం కాలము మూడు గంటలకు సరిగ్గా గ్రామస్థులందఱును సభాసందేశము చుట్టును గుంపులు గుంపులుగా ముగిసి. మందిరమున స్థలము చాలక బోవుచుచే గ్రామమునకు ఆరమైలు దూరమందున్న ఆటభూమియందు బహిరంగసభ జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. తొడనే శ్రీమతి పీఠంబుమ్మగారి యొక్కయూ, గౌరవాధ్యులగు సుప్రభాత్యయ్యగారి యొక్కయూ, మహాత్మా గాంధీ లోకమాన్య తిలకమహారాజుగారు మున్నగువారిల యొక్క చిత్రపటములు ఒక శృంగారగుమ్మటమున నలంకరించి వాద్యముల నేపించి జయవాదంబులతోడను కర తాళంబుల తోడను సభాభ్యుదయము తోడకొని పోవడెను. కొంతగిరి రామారావుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. విద్యార్థులును, పండితులును తెలుగున సమంజసముగ నుపన్యసింపిరి. వాదప్రతివాదములతో ప్రార్థన గ్రంథము. స్వరాజ్య ప్రాప్తికై వాంఛించుచు గ్రామవారిమణులెల్లరు ఏపారాధన చేయుటచే పిఠులన్నియును ప్రమిదవీధులలో కోభాయమా నమై ప్రకాశించుచుండెను. చురుపటిదినము సోమవారమునాడు పీఠసాదలకు అన్నిదానము చేయుటడెను.

సభ్యులు: గ్రంథితీర్మానములు జరిగినవి. లోకమాన్య దైని తిలకమహాభివృద్ధి మొదలుగా కల స్వపరిపాలనాసంక్షేప మారులను అంగీకరింపవలెనని కేటెటకు రాజప్రతినిధిగారిచే ప్రసాదింపబడిన అంగీకారపుత్రముల రద్దుపరచించుటకు ఆంగ్లేయాధికారులయొడ తన దృఢమైనను సమర్థులది దెలుపుచు సభవారు వెంటనే వారికి లింగి పత్రముల దయచేయవలయు నని కోరుచున్నారు. కొద్దిరోజులక్రితము బొంబాయి నగరమున జరిగిన రాష్ట్రీయసంగ్రామసభలో గవర్నరుగారైన వెల్లింగ్ డను ప్రభుత్వ గారు మననాయకులయొడ జూపిన నిండాభివృద్ధిను ఈ సభ వారు తీవ్రముగ ఖండించుచు అధికారవర్ధనమువారు ఇట్టి దుర్మార్గమునుండి వెంటనే తొలగిపోయి తమ పలుకుట నుపసంహరించుకొనెనని నమ్ముచున్నారు. హిందూదేశకార్యదర్శిగారైన మాంటాగుగారు భారతదేశ సంస్కరణవిధానమును ప్రకటింప బోవుచున్నారు. దానిని విస్తృత గ విమర్శించి కాంగ్రెసు ముస్లిము సంస్కరణముల ప్రథమసాహచర్యముగ గైకొనవలయునని అందులకు ప్రత్యేక జాతీయమహా సభ కూడవలసియున్నది. అట్టిసభను ఆంగ్లేయదేశమున నాహ్వానించి గాజుమండ్రిపురంబున లోకమాన్యని అధిపత్యముక్రిందనే జరిపి ఆంగ్లేయదేశమున కింతటి గౌరవమును నిలుపుట ఆంగ్లేయ సోదరుల ముఖ్యకర్తవ్యము.

గ్రామవాసులు.

III

ఆంగ్లేయప్రతినిధి విజ్ఞప్తి

ఆయాస్య, ఈ మాసాదినుండి ఆంగ్లేయప్రతినిధులు తమ ప్రతినిధులును సెక్ విజ్ఞప్తిని పాఠకుల కందజేయుచున్నారు. నిత్యముగా ప్రతినిధి నిర్వహణముయొక్క రహ

స్వమును కనుంగొనిన వారలకు తద్విజ్ఞప్తి సామాజమున తోచక మనదు. సాటిపత్రికలు "నూర్బాదియా" "హిందూ" లు యొక్క చందాదారులను కలిగియున్న సామాజ కిరుదీ ఇరుదీ దైదు రూపాయలు చందాగల్గియున్నవి. అట్టి తరిదేశ భాషా పత్రికలు, సామాజకు పడునెదురూపాయలు చందాయందుట, తల్లిప్రతినిధి పత్రికయొక్కనమ్మమును చెప్పుచు చెప్పుచున్నది. దేశభాషలందు దైనిపత్రికను ప్రచురించుటకు వ్యయప్రయాస ములు మెండు, నిర్వాహణ భారము దురారాధ్యము. దేశభాషా పత్రికా నిర్వాహకుల పట్టణాలక పాలితులకు గౌరవము తక్కువ. అధికారమధికము. నిర్వాహణ భారము శ్రమక్రమముగ తగ్గి పత్రిక నిర్వహణముగ ప్రచురించుచు నత్యంతమైన ప్రతినిధి తో దేశసేవచేయు సామర్థ్యమును పొందునటులు సహకార లగుటకు, దేశభాషా పత్రికలు, అంగ్లేయప్రతినిధి కంత వరకు బాలాద్య దామములు లేకుండునని నిర్వహణము గల్గుజుగుచున్నందులకు సంతోషము. భూన భారం తీర్చిరాళ్ళ ముట్ట ను వెకలిం చుచున్న ఈ భింక సంఘటనములను దేశమునందన్ని వస్తువులకు కరువు చేకూరినది. అందు ముఖ్యముగా కాగితముల కలుపు భారతీయుల నెక్కువగా బాధించుచున్నది. ఇక పత్రికా నిర్వాహణము దుస్సాధ్యమగుచున్నదని తెలియజేయుట యవసరము. ద్రవ్య పోషణము లేని ప్రయత్నములు నిర్వహించుట షీజించుట సహజము. హిందూదేశమునందు 2,25,00,000 లాంగ్ల ప్రజలు గలరు. ఈ మహాప్రజల హృదయ కేదారములందవభోధ మంతురించినగాని పత్రిక దేశసేవజేయుటకు సాహసించునెరదు. ఆంగ్లేయప్రతినిధి ఆంగ్లేయ పురోన్మేధికి జన్మించినది. ఆంగ్లేయ ఆంధ్రత్వమును పాశ్చాత్య సర్వత్రముఖమైన విజ్ఞానము వెదజల్లుటకు దీక్షపహించి కంఠము గట్టుకొనినది. ప్రస్తుత మాంగ్లేయ దేశమునందు దుదయమై వికాసమునగుచున్న మాతన ప్రభోధము ఆంగ్లేయప్రతినిధి పతనభరితము. సంవత్సరాది సంచితకలవలన గల్గిన, మేలు. ఒక్కమాత్రము నిష్కళంక హృదయమై ఆంగ్లేయ దేశము యొక్క ప్రస్తుత పరిస్థితులను గమనించి, తమోనిద్రలో నుండిన మనలను, మేల్కొల్పి, జనసత్వములు కలుగజేసి, ఆంగ్లేయభివృద్ధియే తన యభివృద్ధియని దలచి, తన యావచ్చక్తిని పత్రికకు ధారవోసి, ఆంగ్లేయదేశమున నాకా నాయకుండైన, ఆ దేశభిక్షాగ్నిగల్గించు, నాగేశ్వరగావుగారు ఆంగ్లేయ చిరసంస్కరణకు బాంధ్యము. తీర్వాహకమైన గ్రహించి, వారి విజ్ఞప్తి మన్నించి, సాధక బాధకములను గమనించి యీసదు ద్యమమునకు చేయుక సేవసంగి పత్రికాభ్యుదయమునకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

గోపాలపురము.

పోతాప్రగడ సరశింహం,

IV

శ్రీస్వాతంత్ర్యము.

ఆయాస్య, శ్రీస్వాతంత్ర్యము అనగా నేమి? శ్రీలకు స్వతంత్రము అనగా స్వేచ్ఛ కావలెను. అట్టిస్వతంత్ర్యము వారి కెట్లాగూడు నని యాంగ్లేయమహాసభవారు తీర్మానించెరి. వారికి మ్యునిసిపలు సభలలోను, శాసన నిర్వాహసభలలోను వోట్లు ఇచ్చుటకు హక్కు ఇచ్చిన స్వతంత్ర్యము కలుగనని తీర్మానించెరి. మంచిది. హిందూదేశమునందు పురుషుల కట్లు వోట్లు మెండుగా హక్కు కలదా? కలదు. అయిన వీరేమటకు స్వేచ్ఛలేదు హోమయూలు కావలయునని పోరాటము సలుపుచున్న వారు? వోట్లనిచ్చుటకు హక్కునొసంగినంత మాత్రమున వీరికి స్వేచ్ఛకాదా? హోమయూలొసంగినగాని వీరికి స్వేచ్ఛ కలుగదా? తప్పక కలుగదు. అట్లయిన వీరిస్వేచ్ఛకు గారణము సభ్యులంబులకరి వోట్ల నిచ్చుటయే లేక వారిగృహమునందు ఖర్చు, వెచ్చములు వాయిమొనుసారము జరిపించుకొనుట కవకాశము కలుగకుదా? తప్పక గృహయాజమాన్యమే. ఏమా! అట్లయిన మహింద్రపులలో సామాన్యముగా గృహమునందు యాజమాన్యము వహించునదియు గృహమునకు వలయు ఖర్చు వెచ్చములలో బాటుగొని తుదకు తనమాట వెల్లింపుకొననదియు శ్రీయా! పురుషులదా? శ్రీయే. అయిన శ్రీకి స్వతంత్ర్యము లేదనియెడలే? నీకు వోట్లాసంగుహక్కు నిచ్చిన, నది స్వతంత్ర్యము కాదని తెలిసికొని, గృహయాజమాన్యమునకై (Home Rule) సర్వవిధములం బాటుపడుచుంటిమి. ఇదిజాతీయ సత్త్వాముగ గృహయాజమాన్యము కల శ్రీలకు స్వతంత్ర్యము లేదనియు, సత్స్వతంత్ర్యము వారికి వోట్ల నిచ్చుటకు హక్కు ప్రసాదించిననే కలుగు ననియు వాదించుచుంటిమి. "Coffee which makes the Politician Wise" అను పోపుకవిగారి వాక్యమునకు దారాణముగా నీవు నిత్యము వ్రాపుచుండిన కాఫీ, తేయాకుల

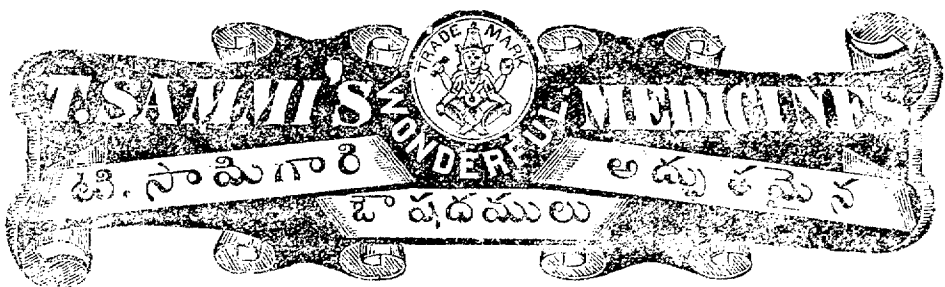
వలన గలిగిన నరనవో స్వేచ్ఛకరమగు! నీ ప్రతిభావిశేషమున గాబోలు నీటి వివరితవాక్యములం బలుకగడంగినావు. నాయన వోట్ల నొసంగుటకు హక్కు నిచ్చినంతమాత్రమున మన కని యొక స్వతంత్ర్యమా? అట్లాసంగుచున్న స్వతంత్ర్యము లేదా?

మతియొకటి. మనయాడువారి కిప్పు డీవోట్ల నిచ్చుమాట్లా పొందుటకును అవసరమేమి? అట్టితేమిన్ని వాంఛిమైన బాధ కలుగుచున్నదా? ఏబాధయులేదు. అయిన నద్దానిని గూర్చి మనకీగ్రుద్ధులాట యెందుకు? మనము నూతనముగా పాశ్చాత్యదేశపు పద్ధతుల నవలంబించినాము. ఇట్టియొన్ని తిస్థితికి మనము దినదినము మందంబు చేయుచుండ, వారిదేశములా శ్రీలకు వోట్లనిచ్చు అధికార మున్నప్పుడు మన శ్రీలకేనా లేకుండుట? ఇది మనకు చిన్నతనము గాదా? మన సేవసంపదలు పులపాలైనన, మన యామురాలోగ్యము లంతరించినన, మన కులకీలము లడుగంటిమి సరియేకాని, మన శ్రీలకైన సభలలో కరిగి వోట్లనిచ్చు అధికార ముండకున్న మనమొకమనఃస్థలమా? మన దేశము కేవలమనాగరికస్థితిలో ముగిసినదియను మనమందరము కొండచునున్నవలననియు మన లను వెలువారలు నిందింపగా? అట్టి గొప్పసంద నొడగట్టుకొని తుణకాలమయిన మనము తీరింపగలమా? కావున, కప్పక మన శ్రీలకు వోట్లనిచ్చు అధికారము వచ్చియేతోవలయును.

వారి దేశస్థితి ననుసరించి కలిగిన తెల్లతోలును మనము సంపాదించుకొన లేనప్పుడు, స్వభావములూ దేశాదార్థ్యములూను ఆచారవ్యవహారములూను వారి శ్రీలతో నెంత మాత్రము సంబంధములేని మన శ్రీలకేనా వారకన్న వోట్లు కావలయును? అచ్చట గుట్టుములును, మన మృత్యును తిన నటువంటి (ఒట్లు) అనుభావము గూడ దొరకుచుండును. అని మనదేశమునందు గూడ పుట్టిండులుగుదుమా? మన యుష్ణ దేశమందవి వెరుగవు. వారి భూమి పండియ ఒట్లను మన నేలపండింప బాలనప్పుడు వారి శ్రీలకున్న వోట్లను మన శ్రీలు భరింపగలరా? వాడెవరి మనలో శ్రీపురుషుల కన్యోన్య సంబంధమును స్వభావతత్వము ననుసరించి చల్లము. శ్రీలను గూడ సభల వెక్కిరించి వారిచే పురుషులకుగాని శ్రీలకుగాని వోట్లకప్పించెడు ప్రయత్నములు జరుపుట ఇచ్చటలో మనకు తేలుకరముగాదు. మన శ్రీలకునిస్తారముగా క్రమమయినజాతీయవిద్య సేవకలెను. వారిలకు దారస్యభావములు గలిగింప వలెను. కుచిత్తుభ్రముగా గృహమును వాడుటయు గ్రమమగ్నమునవిడ్లలను తెనుచుటయు, మార్గ పురుషులముల మన గృహవాస్తవారి ములయందు భర్తకు దొడ్డుపట్టుటయు మన శ్రీలు ముందు నేర్చుకొనవలయును. సరిగా శ్రీ తనగృహవాస్తవారిములను జూచుకొనుచుండిన నామెకు సభల కెక్కి రాజకీయాలములను జర్చించుటకవకాశ మెక్కడదీ? ఈడుమ విడ్లలను గమగోల కూడ వారికి కలదు. అందువలన వారి కవకాశము బొత్తిగా లేనేలేదు. అనికాక, భర్తనువిడనాడి, కన్న విడ్లలను జంపి, దేశ ద్రిమ్యురయై సేగలజ్జలను పడనాడిన యాడుదాని కవకాశమగు నేమె కాని, యుత్తమగృహిణి రచ్చకువచ్చి రాజకీయాంశములు చర్చించు నంతటి సమర్థతయు నవకాశము గూడ కలుగదు.

ప్రస్తుతము పురుషులకు వోట్లనిచ్చు హక్కు గలిగినందున యేదో యొక పురుషునితోకై మ్యునిసిపలు సభలోనికిగాని, శాసననిర్వాహసభలోనికిగాని యీవోట్లనిచ్చు మయ మనము వెక్కిరిమాగ్నముల పాటుపడుచున్నాము. నాకునూడ కొండజివమయమై వోట్లకు తిరుగు గ్రహచార మొకప్పుడు పట్టినది. అప్పుడు భయపడుతుంటువారు సలుపు ప్రయత్నములు చూడ వానిలో గొన్ని వాగతీతములు మనపు డెటు నామ మున కపకీర్తి దెచ్చుననిగా నూడనె యున్నవి. శ్రీలకుగూడ వోట్లనిచ్చునధికార మవసరముగ మనము గలగడజేసింప వారి విషయమునగూడ నిట్టిప్రయత్నములే సలుపవలెండును. తరువాత ఫలము బుద్ధిమంతులు యోజించుకొనవలెను. ఇంతకును మన దేశమున శ్రీయతి బెంటువుగూరు, సరోజినీదేవిగారు ఇట్టి వారు, వోట్లనిచ్చుటకు, యందు స్వాతంత్ర్యమువదనీయే, మహా సభల కగ్రాసవాధిపతులుగాను, ప్రతినిధులుగాను విలసిల్లుచున్నారా? ఇప్పుడు వారిమాట లేని రంగీకరింపలేదు? అటు వలెనే శ్రీయైన తన కరికాశముగలిగి రాజకీయాలములు చర్చించు సమర్థతతో మనల సద్ధరింపబూనిన గాదనవారె వ్వరు? ఆకస్మాత్తుగ సమర్థతావకాశములు గలిగినను లేకున్నను ఇంటింటొచ్చి ప్రతిశ్రీని రచ్చకులూగమార్గ మేల మన మాలో చింప వలయును. అట్లాసంబుయే ముఖ్యో దేశముగా బెట్టుకొని, వైకిమాత్రము శ్రీలకు స్వాతంత్ర్యము లేదని బొంబలాడి దుస్వాతంత్ర్యము వారికి బోధించి, వా యజ్ఞానమును బట్టి వారిని లోబరుచుకొని వారిలో కొంతమంది వెట్టి ముట్టిపాటలను ప్రేరింపుచు నవి వారి యశీప్రాయము లని నుడువుచు యానందింతుమన్నవియిచ్చును. కోకాల కోగతి? ధర్మమే జయము.

బెజవాడ. } దేవరకొండ జగన్నాధరావు బి. ఏ. జూలై 5. }

యీ అమృతములయొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి మెచ్చి బిషన్ కమిటీదార్లవలల బంగారు పతకమును, వెండిపతకములును బహుమానములుగా నొసగబడి పుచ్చుచు. (1117)

హిందూ ఔషధము:—నడుమునొప్పి, నరముచెడుకుటుంబ కీళ్ల నాయువు, పక్కనొప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, నొటనొప్పి యొక్క యితరవాయువు నొప్పి, అతి శీఘ్రముగా స్వస్థురగును.

దీని వెల 0-8-0. పెద్దదమ్మి 2-8-0.

క్రిందపానీయము:—కడుపుకొప్పి, కడుపులో పెగులుకూముట, అజీర్ణము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతిభేది, శీత భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, నిమ్మి, తేలుకుట్టడం, జలుబు, స్త్రీలకు బుతుకాలములయందు కలిగెడు కడుపు కొప్పి మొదలయినవిన్ని యొక్క కడుపులో కలిగే యే విధమయిన నొప్పులున్న అతి శీఘ్రముగా స్వస్థురగును.

దీని వెల 0-8-0, 0-15-0, 1-12-0.

జ్వరమిద్ర:—సాధారణమైన దినాలపేరట నం. డెడి జ్వరమును, చలిజ్వరములు అడవి కొండ జ్వరములు, పిత్తజ్వరములు, యొక్క పలువిధములైన జ్వరములను బహు త్వరగా నివర్తియగును. దీని వెల 0-8-0, 0-15-0.

త. సామి అమృత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లపేటి, సానూకారు, చెన్నపట్టణము.

రక్తశుద్ధి:—(బడే పూర్తివైయర్) ఇది కంఠమాల కారకము; మేహపాదలు, మేహరణములు, గ్రంధికణులు, కురు పులు మొదలయినవాటిని స్వస్థముచేసి యే కాణియుచేత చెడి యూడిన రక్తమును శుద్ధిచేసి రక్తవృద్ధిచేయును. వెల రు. 1

తైలకాక:—తైలకాక, పచ్చకాక, ముత్రవ్యాక మున తాళగూడని చుంటు, దుగ్భాంసము పెరుగుట మొదలగు మూత్రవ్యాకమున కలిగెడు స్త్రీ సంబంధ రోగములకు 8 దినములలో కురుదురు. దీని వెల 2-0-0 పెద్దదమ్మి 3-8-0.

దగ్గుమందు:—ఇది దగ్గు, కుక్కదగ్గు, రామ్ము నొప్పి, గొంతుకమృదు, కఫము మొదలయిన దగ్గులకు మంచి అమృతము. వెల 1-8-0

నవుకాయా:—ఇది యెవ్విధమున కలిగిన బలహీన మునున్న, నిద్రలో ఇంద్రియస్థితి మరుగునన్న, ఇంద్రియ లోపమున్న, స్వస్థపరచి యంద్రియమును వృద్ధిచేసి పుష్టిని కలుగజేయును. మొగతనము లేనివాండ్రకు మొగతనము కలుగజేయును. దీని వెల 1-0-0

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురితియే జ్వరమును హరించుట కిది సాటిలేనిచుండు. మలేరియా (విష వా) (యజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరములకును యెత్తింది. కొన్ని నా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బును జ్వరహరికల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయముగా జ్వరముందు సుయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బుర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన ఆనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

నీకు (అబ్దు-అల్-లా) హందావ్ హండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:—మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వరములకు కురుచున్నందున అమోఘమైన ఔషధమని మిక్కిలి సంతోష పూర్వముగా తెలిపించెను. వర్షా కాల సూర్యుండు సాల్ సెట్టిలో నుండు నా గ్రామములలో కూలిలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, మోని వారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే హిందగు స్వస్థత చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకనీసాను కొనుము.

(ప్రతి ఔషధపావులలోను వర్తకుల కద్దకు వారకును నీసాఒకటికే వెల అ.8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

నిజమే ఈ ఔషధం వొగకదం కట్టమైన యెడల నేరుగాయీ క్రింది వివాసమునకు వ్రాయుము.

అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నుండి

హెన్రీన్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ,

ఒక్కే, వాల్క అండు కంపెనీ, ఏజెంట్లు, 15, అరెమియన్ స్ట్రీట్, మదరాసు.

(1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యే దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి సభ్యుల సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యువసభ్యులు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీవేలు.

అంధ్ర ప్రదేశ్ కా గ్రామము, 7, లంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడుదలచేయవలె ఆత్మజ్ఞానం.

బుద్ధియు సద్భావమును మరిచిన కాశ్మీరులను

గ్రంథకర్త:—సా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.

విష్ణువైభా చక్రవర్తి గ్రంథము. వెల రు. 1-3-0

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

సామ్యభావ్య 212, మదరాసు.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన

“ఇంద్రజాల సుపేంద్రజాలము” ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగద్వైపి, సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రకాశ్మ్రము, భూతి తైద్యము, యంత్రములు, మొరకానాల చిట్టచేత తమాషాలు, విచిత్ర విశోభకాద్యము లలవు. ఇంకొకాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శీతముతో సమాధియగుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరమునేని కలకాయచేత మాటలాడుచుట, కండ్లకు గంటలు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయిన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు ఆనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అత్యున్నతముగా చేరికే చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. ఈ పుస్తకమును అమ్ముచేయుట ఈనెల ఆఖరుకు పూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇదియలకు 15 రూపాయలకు అమ్ముచును. ఈ గ్రంథము నే (ధర్మాస్త్ర సామలకు) రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధర్మాస్త్ర బాదులుగా చేయవలెనను ధర్మాస్త్ర లోహాడ 1 రూపాయ మాత్రము మణి మార్గవ్యాగ్నా శత్రుణు మే యీ క్రింది వివాసమునకు పంపించి ఇను చేయని రిజిస్టరు చేయించుకొనినచో అట్టివారికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథమును మిగత రు 8 లకు వి. పి. గ పంపబడును. (రిజి. 984) పి. ఆర్. జవార్దనం నాముకు, బంగోల. (గుంటూరు జిల్లా)

బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల నామూర్తిరాస్త్రిల వారిచే రచింపబడిన గ్రంథములు.

1. విష్ణుసహస్రనామ నిర్వచనము.

ఇందు విష్ణుసహస్రనామస్తోత్ర స్తోకములును, శ్రీకంకర ధగవత్సరుల వారిచే రచింపబడిన భావ్యమును, దానికిరచేటలెట్లుచు గు తెనుగగర్భముచి, బూజకుం బనికే వచ్చునట్లు తుదకు చతుర్థ్యంతనామములను గలవు. ఆక్షరమగు పూజ సేయగోరువారి కిది ముఖ్యముగా గ్రంథము. ఆత్మ్యత్వములగు కాగితములపై ముద్రింపబడిన శుద్ధప్రతి 1 కి రు 1-4-0

2. విక్రమార్కచరిత్రము.

ఇది సంస్కృత గ్రంథమునకు సరిగా సలక్షణమగు తెనుగున రచింపబడి చొరతనమువారిచే బాధ్యపుస్తకముగా నంగీకరింపబడినది. వెల 1-8 రు. 0-12-0

3. మారకారికాశేష సర్వస్వము.

ఇది శివు కృష్ణ మూర్తి రాస్త్రిల వారు రచించిన వారికారికలచే సాధింపబడిన యాంధ్రభాషా విషయములను గూడ సాధించు వ్యాకరణ గ్రంథము. ప్రాథవ్యాకరణమున కిది మూలమని చెప్పవచ్చును. వెల 1-8 రు. 0-4-0

వారసులలో:—భాగవతుల వేంకటభాగవతులు, (1148) క కాళాంధ్రోసాధ్యాయుడు, విజయనగరము

కాబులగు ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAP ROSH WATCH & Co, Dersilean Watches Materials, Tools BHENDI BAZAAR, Post No. 9 BOMBAY.

(రిజి.) కత్తెగలలు అంధ్రభాషా వ్రాయుకలము

1 అంధ్ర సురితునే:—ఒకసందిక ఆనేకనూతన

విషయములకు తెనుగుగ్రంథముచక్కనివ్యాసములు) 0-1-0

2 చక్రావర్తికత:—(కర్ణాటకము, త్రిపురా గరతలో నలకలగా బోధించును. జాతివ్యేమములకు మందు. మతాభి మానులకు విందు.) 1213 0-8-0

3 జన్మసృష్టిరహస్య:—ప్రావృత్తజన్మలను సాధించును. మరణభీతిని బాధించును.) 0-8-0

సోమ్యవ్యయము వేలు:— ఇట్లు వ్రాయుచు:—

కాకివాడ } నోవీందరాజు పారిశ్చంద్రరావు.

నోవాసి జిల్లా } ఆర్థికమల్ స్థూలుగ్లేటు నలకలు (యట్టుకొప్పు) తేనెలనో అంచుకలది.) (1196)

ఒక్కొక్కటి 10 X 8 గలది 0 6 0

ఒక డబ్బా నలకలు తిదవకు డబ్బా 1 కి 4 0 0

8 డబ్బాలు " " 3 12 0

1 గ్రోసు డబ్బా 3 8 0

జూలూకు నీరా ప్యాకెట్టు 1 కి 0 0 6

100 ప్యాకెట్టు తిదవకు 1 14 0

1000 " " 17 8 0

అన్ని అడ్డపు నాలుగవంతు ఆద్యాప్యతో వియ్యవలెను.

ఆద్యాప్య పంపకుండా ఇచ్చు అడ్డపు గమనించబడవు.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకం.

1196 యడ్డపు కంపెనీ, గుంటూరు.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచిత్రము, ప్రతిభాశక్తి, దీనిము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>1 పౌను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రు. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>ప్రే జరు గారి లీవరు టానిక్.</p> <p>వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కారమువలన గలుగు బాధలకును, అలవతును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును ఆరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సామ్యార్థకై పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
---	--	--

W. E. SMITH & Co., Ltd

Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

దృఢియు. ఇ. స్టిత్ అందుకో., (లిమిటెడ్)

మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.

గుంటూరు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

డా॥ పి. డి. సావంత్ ని వనోద్ధాన రసపరిలా

అధిశుక్రపు రక్తములన జనించు బాధ్యములకు కీటిమనటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గండములను శుద్ధింప. ప్రానివోప్యలను అన్ని విధములన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి క క్రివంతమైన రక్తశుద్ధి కారిణి (78)

కశాపిసార్వభౌమి గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోయము, సహజమైన మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరీముగందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును శాస్త్రసంబంధమును నోవ్వలను పోగొట్టి రక్తమును శుద్ధిపరచును. కీరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర మందులకు 4 బొమ్మల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

(బ్రాప్రెటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2. BOMBAY.

<p>విజ్ఞాపన ప్రకంఠ</p> <p>ఇది వెన్నెలకంటి అస్సారాయ విరచితము.</p> <p>వెల 4-0-0 పాస్తేలి అధికము.</p>	<p>ఆంధ్ర నర్మకళాశాల-విద్యా వ్రవృత్తి.</p> <p>ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే</p> <p>(నాయుడిచేరి. తెల 0-1-0-0 పాస్తేలి ప్రత్యేకము.</p> <p>ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాకాశాస్త్రము 7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.</p>
---	---

మో న పో కు డు

తుప్పుకట్టనియకుండ చేయరంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు. అల్లు తుప్పుకట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ దవ్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల నుంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపల్ కమిటీలు వర్క్సువారు బాగుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండ్ ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

368 మదరాసు

కామోజివ్ గోరునప్పుడు ఈప్రతిక చేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము.

అమృతవలి 1154

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానసంకీర్తనా గ్రంథచంద్రికయంద బంగారుపతక ములను బొందిన కంచనవల్లి కనకమ్మ విరచితము.

దీని వెల 1-4-0.

గ్రంథకైలి మనోహరము. కథ రసవంతము.

భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.

చిరునామ:— ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాస్త్రము

1, తంబు శెట్టివీధి, 2. టి. మదరాసు.

స్వచ్ఛా భ్యుదయమునకు

స్వచ్ఛ పరిశ్రమములు అత్యావశ్యకము

దంకిచూపుము. కేక తైలములు, నవ్వు, మొదలగు వానిని చేయు పరిశ్రమలు.

తపాలు ద్వారా సాంగముగా నేర్పబడును.

1 రూపాయి అడ్వాక్సుతో వ్రాసుకొన్న ఈ పంథమైన ప్రకటన మొదలగునవి పంపబడును.

సూపరింటెండెంటు కరెస్పాండెన్సు స్కూలు.

(1141) తెంగుగూరుటిసి.

అమృతార్థవ అవలేప్యము.

ఈ శాస్త్రము రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యువ్వశేషమును చేసి చేలి కాల్చి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి కీరీరమునకు లేబమ్మును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పుక నివారించును.

219 అర్థపాన దర్శి 1-కి రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,

అశంకనిగ్రహ బోధశాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

---

501 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తినను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ శెలారో ఆయుర్వేదిక ఆయునివర్ధిటి, గ్రామియేట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్సల్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జికియట్వ్. నెం. 2. బొంబై.

పిరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రాలను, ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపునొప్పి, అమ్మ కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము, బిడ్డల యెముకవాలముల స్థియ, గుణమయ్యెను, తమవర్ధకు ప్రతిదినము పచ్చి లోకలకు, నీకస్తూరి మాత్రలతో, స్వచ్ఛ శైద్యము ముఖ్యముగా పీయనలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి.ఎన్.ఆచార్యరావ్, సీనియర్ సర్జన్, ప్యాసిటిరీ కమిషనరీ, మైసూరు గవర్న మెంట్; పిరు వ్రాసి పది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రాలను శీ నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్కృష్టమును, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్నవని నేనుచెప్పుట శాస్త్రసంబంధముడ నగుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపారి గుడుతుల, (పల్ల పీఠాయుధము. ఉండును; చూచి దీనికొనవలెను.

అనుభవప్రకారము, ప్రతిపిపాతో గూడి యుండును. కిరిమాత్రలన్ని సీసా 4 అంబాలు మూత్రము.

0 సీసాలు శోకనాతి తప్పించుకొనుటపాల ఇచ్చుతోచేరి మా 1-8-0

12. సీసాలాకసారి కొనిన 2-15-0

25. సీసా లోకనాతి కొనిన 5-0-0

మమత్తరోగములకు మూల్య ఆయుర్వేదిక పిట్టాశుభములకు తోరకును.

చిరునామ:— శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు

